

Stalin, J.W.

De Octoberrevolutie

www.MinisterieVanPropaganda.org

J. W. STALIN
MARXISTISCHE BIBLIOTHEEK
NO. 19.

DE OCTOBERREVOLUTIE EN DE TAKTIEK DER RUSSISCHE COMMUNISTEN

*VOOR WOORD BIJ HET BOEK
„OP WEG NAAR OCTOBER”*

□ OOR

J. W. STALIN

1937

UITGEVERIJ „P E G A S U S”

AMSTERDAM

DE BUITENLANDSE EN BINNENLANDSE
VERHOUDINGEN, WAARONDER DE
OKTOBERREVOLUTIE PLAATS VOND.

Drie omstandigheden van buitenlandse aard bepaalden de betrekkelijk gemakkelijke wijze, waarop het de proletarische revolutie in Rusland gelukte, de ketenen van het imperialisme te verbreken en daarmee de macht van de bourgeoisie ten val te brengen.

Ten eerste de omstandigheid, dat de Oktoberrevolutie begon in de periode van de wanhopige strijd tussen de twee voornaamste imperialistische groepen, de Engels-Franse en de Oostenrijks-Duitse, toen deze groepen, onderling gewikkeld in een worsteling op leven en dood, tijd noch middelen hadden, om aan de strijd tegen de Oktoberrevolutie ernstig aandacht te schenken. Deze omstandigheid was voor de Oktoberrevolutie van ontzaglijke betekenis, want zij schonk haar de mogelijkheid, de scherpe botsingen binnen het imperialisme te benutten voor het vestigen en het organiseren van haar eigen krachten.

Ten tweede de omstandigheid, dat de Oktoberrevolutie gedurende de imperialistische oorlog begon, toen de door de oorlog gekwelde en naar vrede dorstende arbeidende massa's door de logika der dingen zelf naar de proletarische revolutie, als de enige uitweg uit de oorlog, werden gevoerd. Deze omstandigheid was voor de Oktoberrevolutie van de grootste betekenis, want zij gaf haar het machtige wapen van de vrede in handen, zij vergemakkelijkte voor haar de mogelijkheid, de Sowjel-omwenteling te verenigen met het beëindigen van de gehate oorlog en schonk haar daarmee zowel de massale sympathie van de arbeiders in het Westen, als die van de onderdrukte volken in het Oosten.

Ten derde het aanwezig zijn van een machtige arbeidersbeweging in Europa en het feit, dat er in het Westen en in het Oosten een revolutionaire crisis naderde, verwekt door de langdurige imperialistische oorlog. Deze omstandigheid was voor de revolutie in Rusland van onschatbare betekenis, want zij schonk haar bij haar strijd tegen het wereldimperialistische trouwe bondgenoten buiten Rusland.

Maar behalve deze omstandigheden van buitenlandse aard, bezat de Oktoberrevolutie nog een gehele reeks van gunstige binnenlandse voorwaarden, die haar de overwinning vergemakkelijkten.

De voornaamste dezer voorwaarden zijn de volgende:

Ten eerste genoot de Oktoberrevolutie de meest actieve ondersteuning van de overweldigende meerderheid der arbeidersklasse van Rusland.

Ten tweede had zij ongetwijfeld de ondersteuning van de arme boeren en van de meerderheid der soldaten, die naar vrede en land dorstten.

Ten derde stond aan haar hoofd, als leidende kracht, zulk een beproefde partij als de partij van de bolsjewiki, een partij, sterk niet alleen door haar ervaring en door haar door de jaren heen verworven discipline, maar ook door haar omvangrijke verbindingen met de arbeidende massa's.

Ten vierde had de Oktoberrevolutie zulke betrekkelijk gemakkelijk te overwinnen vijanden tegenover zich, als de min of meer zwakke Russische bourgeoisie, de door de boeren- „onlusten” definitief gedemoraliseerde klasse van de landheren en de in de loop van de oorlog volledig bankroet geslagen partijen van het vergelijk met de bourgeoisie (de men-sjewiki en de sociaal-revolutionairen).

Ten vijfde stond het ontzaglijke gebied van de jonge staat te harer beschikking, waar zij vrij kon manoeuvreren, waar zij zich kon terugtrekken, wanneer de situatie het vereischte, waar zij kon uitrusten en krachten kon verzamelen, enz.

Ten zesde kon de Oktoberrevolutie bij haar strijd tegen de kontra-revolutie rekenen op een voldoende hoeveelheid voedingsmiddelen, brandstoffen en grondstoffen, die in het land aanwezig waren.

Het samenvallen van deze buitenlandse en binnenlandse omstandigheden schiep die eigenaardige konstellatie, die de betrekkelijk gemakkelijk overwinning van de Oktoberrevolutie bepaalde.

Dat betekent natuurlijk niet, dat de Oktoberrevolutie, wat betreft de binnenlandse en buitenlandse toestand, geen negatieve zijden had. Welke betekenis heeft niet reeds een negatieve zijde als het bekende alleen-staan van de Oktoberrevolutie, het ontbreken van een Sowjet-land achter en naast zich, waarop zij zou hebben kunnen steunen? Ongetwijfeld zal de toekomstige revolutie, b.v. in Duitsland, zich in dit opzicht in veel gunstiger omstandigheden bevinden, omdat zij zulk een, wat zijn kracht betreft, ernstig te nemen Sowjet-land tot buur heeft, als onze Sowjet-Unie is. Om maar niet te spreken over een negatieve zijde van de Oktoberrevolutie als het ontbreken van een proletarische meerderheid in het land.

Maar deze negatieve zijden accentueren slechts de ontzaglijke betekenis van die eigenaardige binnen- en buitenlandse omstandigheden van de Oktoberrevolutie, waarover hierboven werd gesproken.

Men mag deze eigenaardigheid geen ogenblik vergeten. Men moet haar vooral in aanmerking nemen bij de analyse van de Duitse gebeurtenissen in de herfst van 1923. Vooral p.g. Trotski ¹⁾ moet daaraan denken, die zonder onderscheid te maken, een vergelijking trekt tussen de Oktoberrevolutie en de revolutie in Duitsland en de Duitse Communistische Partij om haar werkelijke en vermeende fouten geselt.

„In Rusland”—zegt Lenin—„was het in de konkrete, historisch buitengewoon uitzonderlijke situatie van het jaar 1917, gemakkelijk, de socialistische revolutie te *beginnen*, terwijl het *voortzetten* en het ten einde voeren van die revolutie in Rusland moeilijker zal zijn dan in de Europese landen. Ik moest reeds in het begin van 1918 op deze omstandigheid wijzen en de latere ondervinding gedurende twee jaren heeft de juistheid van deze beoordeeling volkomen bevestigd. Zulke specifieke voorwaarden als: 1. de mogelijkheid, de Sowjet-oïnwelcling te verbinden met de beëindiging (dank zij deze omwenteling) van de imperialistische oorlog, die de arbeiders en boeren tot een uiterste kwelling was geworden; 2. de mogelijkheid, gedurende een bepaalde tijd de oorlog op leven en dood tussen twee machtige wereldgroepen van imperialistische rovers uit te buiten, welke groepen zich niet tegen den Sowjet-vijand konden verenigen; 3. de mogelijkheid, een betrekkelijk langdurige burgeroorlog uit te houden, ten dele dank zij de reusachtige uitgestrektheid van het land en de slechte verkeersmiddelen; 4. het bestaan van een zo diepgaande burger-

¹⁾ Toen dit werd geschreven (1924) was L. Trotski nog lid van de Communistische Partij der Sowjet-Unie. — Red.

lijk-demokratische revolutionaire beweging onder de boeren, dat de partij van het proletariaat de revolutionaire eisen van de boerenpartij (de sociaal-revolutionaire partij, die in haar meerderheid uitermate vijandig tegenover het bolsjewisme stond) overnam en ze terstond, dank zy de verovering van de politieke macht door het proletariaat, verwezenlijkte; — zulke specifieke voorwaarden zijn thans in West-Europa niet aanwezig en een herhaling van zulke of gelijksoortige voorwaarden is niet zo licht mogelijk. Derhalve is het overigens — afgezien van een reeks van andere redenen — in West-Europa moeilijker dan bij ons, — de socialistische revolutie te *beginnen*”¹⁾).

^{x)} „De „linkse” stroming, een kinderziekte van het Communisme”, Marxistische Bibliotheek, No. 4, bldz. 43, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

II.

OVER TWEE BIJZONDERHEDEN VAN DE OKTOBERREVOLUTIE EN DE THEORIE VAN DE PERMANENTE REVOLUTIE OF DE OKTOBERREVOLUTIE EN DE THEORIE VAN DE PERMANENTE REVOLUTIE VAN TROTSKI.

Er zijn twee bijzonderheden van de Oktoberrevolutie, die in de eerste plaats moeten worden verklaard, ten einde de innerlijke zin en de historische betekenis van deze revolutie te begrijpen.

Wat zijn dat voor bijzonderheden?

Dat is ten eerste het feit, dat de diktatuur van het proletariaat bij ons als een macht ontstond, die op de grondslag van het verbond van het proletariaat met de werkende massa's van de boeren tot stand kwam, waarbij deze massa's onder de leiding stonden van het proletariaat. Dat is ten tweede het feit, dat de diktatuur van het proletariaat zich bij ons bevestigde, als het resultaat van de overwinning van het socialisme in één land, in een land, dat kapitalistisch weinig was ontwikkeld, terwijl het kapitalisme in andere, kapitalistisch meer ontwikkelde landen bleef voortbestaan. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat de Oktoberrevolutie geen andere bijzonderheden heeft. Maar voor ons zijn deze twee bijzonderheden thans juist van belang, niet alleen omdat zij het wezen van de Oktoberrevolutie het duidelijkst uitdrukken, maar ook, omdat zij op uitstekende wijze het opportunistische karakter van de theorie der „permanente revolutie” blootleggen.

Laten wij in het kort deze bijzonderheden beschouwen.

Het vraagstuk van de werkende massa's van de kleine bourgeoisie, zowel in de stad als op het platteland, het vraagstuk van het winnen van deze massa's voor het proletariaat, is het belangrijkste vraagstuk van de proletarische revolutie. Wien zal het werkende volk in de stad en op het platteland in de strijd om de macht ondersteunen, de bourgeoisie of het proletariaat, wiens reserve zal het vormen, de reserve van de bourgeoisie of de reserve van het proletariaat? — — daarvan hangt het lot van de revolutie en de duurzaamheid van de diktatuur van het proletariaat af. De revoluties van de jaren '48 en '71 in Frankrijk zijn voornamelijk te gronde gegaan, omdat de boerenreserves aan de kant van de bourgeoisie bleken te staan. De Oktoberrevolutie heeft overwonnen, omdat zij in staat was, de bourgeoisie haar boerenreserves af te nemen, omdat zij in staat was deze reserves naar de kant van het proletariaat over te halen en omdat het proletariaat in deze revolutie de enige leidende kracht van de miljoenenmassa's van het werkende volk in de stad en op het platteland bleek te zijn.

Wie dit niet heeft begrepen, die zal nooit het karakter van de Oktoberrevolutie, noch de aard van de proletarische diktatuur, noch het eigenaardige van de binnenlandse politiek van onze proletarische macht begrijpen.

De diktatuur van het proletariaat is niet eenvoudig een bovenste regeringslaag, die door de zorgzame hand van een „ervaren strateeg” „handig” wordt „uitgekozen” en die op deze of gene laag van de bevolking „op verstandige wijze steunt”. De diktatuur van het proletariaat is het klassenverbond van het proletariaat en de werkende massa's van de boeren ter omverwerping van het kapitaal en ter definitieve overwinning van het socialisme, onder voorwaarde, dat de leidende kracht van dit verbond door het proletariaat wordt gevormd.

Het gaat er dus niet om, dat men de revolutionaire mogelijkheden van de boerenbeweging „een weinig” onderschat, of „een weinig” overschat, zoals enige diplomatieke verdedigers van de „permanente revolutie” het thans gelieven uit te drukken. Er is hier sprake van de aard van de nieuwe proletarische staat, die als het resultaat van de Oktoberrevolutie is ontstaan. Er is hier sprake van het karakter van de proletarische macht, van de grondslagen van de diktatuur van het proletariaat zelf.

„De diktatuur van het proletariaat — zegt Lenin — is een bijzondere vorm van het klassenverbond tussen het proletariaat als de voorhoede van het werkende volk (de kleine burgerij, de kleine baasjes, de boeren, de intellectuelen enz.) of met hun meerderheid, een verbond tegen het kapitaal, een verbond, dat de volledige omverwerping van het kapitaal, de volledige onderdrukking van de tegenstand van de bourgeoisie en van de pogingen tot restauratie harerzijds ten doel heeft, een verbond, dat de definitieve stichting en bevestiging van het socialisme ten doel heeft (zie Deel XXIV, blz. 311).

En verder:

De diktatuur van het proletariaat betekent, indien men deze Latijnse, wetenschappelijk-historisch-filosofische uitdrukking in eenvoudige taal overbrengt, het volgende: slechts een bepaalde klasse, n.l. de stedelijke en in het algemeen de industriële fabrieksarbeiders zijn in staat de gehele massa van de werkers en de uitgebuiten te leiden in de strijd voor het afwerpen van het kapitalistische juk, in het proces van dit afwerpen zelf, in de strijd voor het behoud en het bevestigen van de overwinning, bij het scheppen van een nieuwe socialistische maatschappelijke orde, in de gehele strijd voor de volledige vernietiging van de klassen”, (zie Deel XXIV, blz. 336 [Het grote Initiatief, 1919, Russische uitgave. — Red]).

Dit is de theorie van de diktatuur van het proletariaat, zoals Lenin die heeft gegeven.

Het is een van de bijzonderheden van de Oktoberrevolutie, dat deze revolutie de klassieke verwezenlijking is van Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat.

Enige kameraden veronderstellen, dat deze theorie een zuiver „Russische” theorie is, die alleen op de Russische werkelijkheid betrekking heeft. Dit is niet juist. Dit is volkomen onjuist. Waar Lenin over de werkende massa's van de niet-proletarische klassen spreekt, die door het proletariaat worden geleid, heeft hij niet alleen de Russische boeren op het oog, maar ook de werkende elementen in de grensgebieden van de Sowjet-Unie, die tot voor kort nog koloniën van Rusland waren. Lenin herhaalde onverpoosd, dat zonder het verbond met deze massa's van de andere nationaliteiten het proletariaat van Rusland niet kan overwinnen. In zijn artikelen over het nationale vraagstuk en in zijn redevoeringen op de kongressen van de Komintern zeide Lenin herhaaldelijk, dat de overwinning van de wereldrevolutie zonder revolutionair verbond, zonder revolutionair blok van het proletariaat in de vooraanstaande landen met de onderdrukte

volken van de verslaafde koloniën, niet mogelijk is. Maar wat zijn de koloniën anders dan diezelfde onderdrukte werkende massa's en in de eerste plaats de werkende massa's van de boeren? Wien is het niet bekend, dat het vraagstuk van de bevrijding der koloniën *in het wezen van de zaak* een vraagstuk is van de bevrijding van de werkende massa's van de niet-proletarische klassen uit de onderdrukking en de uitbuiting door het financiers-kapitaal?

Maar hieruit volgt, dat Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat geen zuiver „Russische” theorie is, maar een theorie, die voor alle landen geldt. Het bolsjewisme is niet enkel een Russisch verschijnsel. „Hel bolsjewisme”, zegt Lenin, „is *een voorbeeld van tactiek voor allen*”^x•

Wat zijn de karakteristieke trekken van de eerste bijzonderheid van de Oktoberrevolutie.

Hoe staat het nu met Trotski's theorie van de „permanente revolutie”, in verband met deze bijzonderheid van de Oktoberrevolutie?

Wij zullen ons niet bij de stelling van p.g. Trotski uit het jaar 1905 ophouden, toen hij „eenvoudig” de boeren als revolutionaire kracht had vergelen en de leuze „zonder tsaar, maar een arbeidersregering”, d.w.z. de leuze van een revolutie zonder de boeren naar voren bracht. Zelfs p.g. Radek, deze diplomatieke verdediger van de „permanente revolutie”, is thans genoodzaakt te erkennen, dat de „permanente revolutie” in het jaar 1905 „een sprong in de lucht” uit de werkelijkheid betekende (zie de „Prawda” van 14 December 1924). Thans erkennen blijkbaar allen, dat het niet de moeite waard is, zich verder met deze „sprong in de lucht” bezig te houden.

Wij willen evenmin over de stelling van p.g. Trotski uit de periode van de oorlog, zeggen wij, uit het jaar 1915, uitweiden, toen hij in zijn artikel „De strijd om de macht” er van uitging, „dat wij in het tijdperk van het imperialisme leven”, dat het imperialisme „niet de burgerlijke natie tegenover het oude regime, maar het proletariaat tegenover de burgerlijke natie stelt” en tot de gevolgtrekking kwam, dat de revolutionaire rol van de boeren kleiner moest worden, dat de leuze van de konfiskatie van de grond reeds niet meer

^x) „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Marxistische Bibliotheek, No. 8, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

de betekenis had, die zij vroeger bezat (zie „Het Jaar 1905”, blz. 289—292). Het is bekend, dat Lenin, bij het bespreken van het artikel van Trotski, hem er van beschuldigde, dat hij „de rol van de boeren” negeerde, dat Lenin zeide, dat „Trotski in feite de liberale arbeiders-politici van Rusland hielp, die onder „het negeren” van de rol van de boeren, de *onwil* om de boeren voor de revolutie in beweging te brengen, verstaan” (zie Deel XVIII, blz. 318 [„Over twee lijnen van de revolutie”, 1915, Russische uitgave. — Red.]).

Laten we liever tot de latere werken van p.g. Trotski over dit vraagstuk overgaan, tot de werken uit de periode, toen de proletarische diktatuur er reeds in was geslaagd, zich te bevestigen, toen p.g. Trotski de gelegenheid had, zijn theorie van de „permanente revolutie” aan de praktijk te toetsen en zijn fouten te verbeteren. Nemen wij de „voorrede” van p.g. Trotski voor zijn boek „Het jaar 1905”, geschreven in 1922. Ziehier wat hij in die „voorrede” over „de permanente revolutie” zegt:

Juist in het tijdsverloop tussen de Ode Januari en de Oktober- slaking van 1905 hebben zich bij den schrijver die meningen over het karakter van de revolutionaire ontwikkeling in Rusland gevormd, die de *naam* kregen van de „theorie der permanente revolutie”. In deze geleerde uitdrukking lag de gedachte besloten, dat de Russische revolutie, die rechtstreeks voor burgerlijke doeleinden slaat, daarbij echter niet kan blijven stilstaan. De revolutie kan haar naastbijliggende burgerlijke opgaven niet anders oplossen, dan door het proletariaat aan de macht te brengen. Heeft dit laatste echter de macht de in handen genomen, dan kan het zich niet beperken binnen het burgerlijk raam van de revolutie. Integendeel, ter verzekering van haar overwinning moet de proletarische voorhoede reeds vanaf het allereerste begin van naar heerschappij ten diepste, niet alleen in de feodale, maar ook in de burgerlijke eigendom ingrijpen. Hierbij zal het proletariaat niet alleen met alle groeperingen van de bourgeoisie, die het in het begin van zijn revolutionaire strijd hebben ondersteunt, in *vijandelijke botsing* komen, maar ook met de *brede massa's van de boeren*, met wier hulp het aan de macht is gekomen. De tegenstellingen in de positie van de arbeiders- regering in een achterlijk land, waar de overweldigende meerderheid van de bevolking uit boeren bestaat, kunnen *slechts* op internationale schaal worden opgelost, in de arena van de proletarische wereldrevolutie” (zie de hierboven bedoelde „Voorrede” voor het boek van p.g. Trotski „Het jaar 1905” M).

Zo spreekt p.g. Trotski over zijn „permanente revolutie”.

Men behoeft slechts dit citaat met het hierboven aangehaalde citaat uit de werken van Lenin over de diktatuur van het proletariaat te vergelijken, om de gehele kloof te begrijpen, die Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat van de theorie van de „permanente revolutie” van p.g. Trotski scheidt.

Lenin spreekt over het *verbond* van het proletariaat met de werkende lagen van de boeren, als de grondslag voor de diktatuur van het proletariaat. Bij Trotski komt het echter neer op „vijandelijke botsingen” tussen „de proletarische voorhoede” en „de brede massa's van de boeren”.

Lenin spreekt over de *leiding* van de werkende en uitgebuide massa's door het proletariaat. Bij Trotski komt het echter neer op „*tegenstellingen* in de positie van de arbeiders- regering in een achterlijk land, waar de overweldigende meerderheid van de bevolking uit boeren bestaat”.

Volgens Lenin put de revolutie haar krachten in de eerste plaats uit de arbeiders en de boeren van Rusland zelf. Bij Trotski komt het er echter op neer, dat de noodzakelijke krachten *slechts* „uit de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat” kunnen worden geput.

Maar wat te doen, indien de internationale revolutie er toe veroordeeld is met vertraging te komen? Is er ergens een lichtpunt voor onze revolutie? P.g. Trotski geeft geen enkel lichtpunt, want „de tegenstellingen in de positie van de arbeiders-regering... . kunnen hun oplossing slechts vinden.... in de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat”. Volgens dit plan bly'ft er voor onze revolutie slechts één perspektief over: in haar tegenstellingen verder vegeteren en tot op de wortel verrotten in afwachting van de wereldrevolutie.

Wat betekent de diktatuur van het proletariaat volgens Lenin?

De diktatuur van het proletariaat is de macht, die steunt op het verbond van het proletariaat en de werkende massa's van de boeren, ter „volledige omverwerping van het kapitaal”, ter „definitieve schepping en bevestiging van het socialisme”.

Wat betekent de diktatuur van het proletariaat volgens Trotski?

De diktatuur van het proletariaat is de macht, die met de

brede massa's van de boeren in „vijandelijke botsingen” geraakt en de oplossing van de „tegenstellingen”, *slechts* „in de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat” zoekt.

Wat is het verschil tussen deze „theorie” van de „permanente revolutie” en de bekende theorie van het mensjewisme der ontkenning van de idee van de diktatuur van het proletariaat?

In het wezen van de zaak bestaat daar geen verschil tussen.

Twijfel is uitgesloten. De „permanente revolutie” is geen eenvoudige onderschatting van de revolutionaire mogelijk heden van de boerenbeweging. De „permanente revolutie” is een onderschatting van de boerenbeweging, die tot de *ontkenning* van Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat leidt.

De „permanente revolutie” van p.g. Trotski is een andere verschijningsvorm van het mensjewisme.

Zo staat het met de eerste bijzonderheid van de Oktoberrevolutie.

Welke zijn de karakteristieke kanten van de tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie?

Bij het bestuderen van het imperialisme, vooral in de oorlogsperiode, kwam Lenin tot de wet van de ongelijkmatige en sprongsgewijze economische en politieke ontwikkeling van de kapitalistische landen. Naar de zin van deze wet voltrekt zich de ontwikkeling van de ondernemingen, de trusts, de takken van industrie en van de afzonderlijke landen niet gelijkmatig, niet naar een vastgestelde volgorde, niet zo, dat één trust, één tak van industrie of één land voortdurend vooruit gaan en andere trusts of landen de een na de ander in volgorde achterblijven — maar sprongsgewijze, met onderbrekingen in de ontwikkeling van enkele landen en met sprongen voorwaarts in de ontwikkeling van andere landen. Daarbij leidt het „volkomen gewettigde” streven van de achterblijvende landen om hun posities te handhaven en het evenzeer „gewettigde” streven van de vooruit-springende landen om nieuwe posities te veroveren er toe, dat militaire botsingen tussen de imperialistische landen een onafwendbare noodzakelijkheid zijn. Dat was b.v. het geval met Duitsland, dat een halve eeuw geleden, vergeleken bij Frankrijk en Engeland, een achterlijk land was. Hetzelfde moet worden gezegd van Japan, vergeleken bij Rusland. Het is echter bekend, dat reeds in het begin van de XXste eeuw Duitsland en

Japan zo ver vooruit sprongen, dat het eerste land er in slaagde Frankrijk in te halen en Engeland van de wereldmarkt begon te verdringen — en het tweede Rusland inhaalde. Uit deze tegenstellingen vloeyde, zoals bekend is, de jongste imperialistische oorlog voort.

Deze wet gaat van het volgende uit:

1. „Het kapitalisme is uitgegroeid tot een wereldsysteem van koloniale onderdrukking en financiële worging van de overgrote meerderheid van de bevolking der aarde door een handvol vooraanstaande landen”¹⁾.

2. „De verdeling van deze „buit” vindt plaats tussen twee of drie van tot teen gewapende rovers, die de wereld beheersen (Amerika, Engeland, Japan), die wegens het verdelen van *hun* buit de gehele wereld in *hun* oorlog betrekken” (vgl. tezelfder plaatse).

3. De groei van de tegenstellingen in het wereldsysteem van financiële onderdrukking en de onvermijdelijkheid van militaire botsingen leiden er toe, dat het wereldfront van het imperialisme licht kwetsbaar is van de kant der revolutie en dat de doorbraak van dit front van de kant van afzonderlijke landen waarschijnlijk is.

4. Deze doorbraak zal des te waarschijnlijker op die punten en in die landen plaats vinden, waar de keten van het imperialistische front zwakker is, d.w.z. waar het imperialisme het zwakst is beslagen en de revolutie zich hel gemakkelijkst kan ontplooiën.

5. Dientengevolge is de overwinning van het socialisme in één land, zelfs indien dit land kapitalistisch minder is ontwikkeld, bij het behoud van het kapitalisme in andere landen, zelfs indien deze landen kapitalistisch meer zyn ontwikkeld — zeer wel mogelijk en waarschijnlijk.

Dat zijn in een paar woorden de grondslagen van Lenin’s theorie van de proletarische revolutie.

Waarin bestaat de tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie?

De tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie ligt hierin, dat deze revolutie een voorbeeld is van de toepassing van Lenin’s theorie van de proletarische revolutie in de praktijk.

¹⁾ „Het imperialisme als hoogste stadium van het kapitalisme”, Marxistische Bibliotheek, No. 15, bldz. 7, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

Wie deze bijzonderheid van de Oktoberrevolutie niet heeft begrepen, die zal nimmer het internationale wezen van deze revolutie, noch haar kolossale internationale macht, noch haar eigenaardige buitenlandse politiek kunnen begrijpen.

„De ongelijkmatigheid van de economische en de politieke ontwikkeling” — zegt Lenin — „is een absolute wet van het kapitalisme. Hieruit volgt, dat de overwinning van het socialisme oorspronkelijk in enkele of zelfs in één enkel afzonderlijk genomen kapitalistisch land mogelijk is. Het overwinnende proletariaat van dit land zou zich, na de kapitalisten te hebben onteigend en de socialistische produktie bij zich te hebben georganiseerd, *tegen* de overige kapitalistische wereld verheffen, de onderdrukte klasse van de overige landen voor zich winnen, de opstand tegen de kapitalisten in deze landen aanwakkeren en ingeval van noodzakelijkheid zelfs met militaire kracht tegen de uitbuitersklassen en hun staten optreden”. Want „de vrye vereniging van de landen is in het socialisme zonder een min of meer langdurige, hardnekkige strijd van de socialistische republieken tegen de achterlijke staten niet mogeljk.” (zie Deel XVIII, blz. 232—233, [„Over de leuze van de Verenigde Staten van Europa”¹⁾], Russische uitgave. — Red.]).

De opportunisten van alle landen beweren, dat de proletarische revolutie — indien zij volgens hun theorie in het algemeen ergens moet beginnen — slechts in industrieel-ontwikkelde landen kan beginnen en dat hoe meer ontwikkeld in industrieel opzicht deze landen zijn, er des te meer kans is voor de overwinning van het socialisme, waarbij de mogelijkheid van een overwinning van het socialisme in één land, dat kapitalistisch weinig is ontwikkeld, bij hen als iets volkomen onwaarschijnlijk is uitgesloten. Reeds tijdens de oorlog stelde Lenin, steunend op de wet van de ongelijkmatige ontwikkeling van de imperialistische staten, zijn theorie van de proletarische revolutie, van de overwinning van het socialisme in één land, zelfs als dat land kapitalistisch minder is ontwikkeld, tegenover de theorie van de opportunisten.

Het is bekend, dat de Oktoberrevolutie ten volle de juistheid van Lenin's theorie van de proletarische revolutie heeft bevestigd.

Hoe staat het nu met de „permanente revolutie” van p.g.

¹⁾ Opgenomen in „Lenin's Verzamelde Werken in 12 Delen”, Deel V. Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

Trotski, bezien vanuit het oogpunt van Lenin's theorie van de proletarische revolutie?

Nemen wij de brochure van p.g. Trotski „Onze revolutie” (1906). P.g. Trotski schrijft:

„Zonder rechtstreekse staatsondersteuning van het Europese proletariaat zal de arbeidersklasse van Rusland niet in staat zijn aan de macht te blijven en niet in staat zijn om haar tijdelijke heerschappij in een langdurige socialistische diktatuur te veranderen. Daar valt geen ogenblik aan te twijfelen” (vgl. „Onze Revolutie”, blz. 278. [Russische Uitgave. — Red.]).

Wat zegt dit citaat? Dat de overwinning van het socialisme in één land, in het gegeven geval in Rusland, niet mogelijk is „zonder rechtstreekse staatsondersteuning van het Europese proletariaat”, d.w.z. vóór de verovering van de macht door het Europese proletariaat.

Wat heeft deze „theorie” gemeen met Lenin's stelling over de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme „in één afzonderlijk genomen kapitalistisch land”?

Het is duidelijk, dat zij daarmee niets gemeen heeft.

Nemen wij echter aan, dat deze brochure van p.g. Trotski, verschenen in 1906, toen het moeilijk was het karakter van onze revolutie te bepalen, enige onwillekeurige fouten bevat en niet ten volle met de opvattingen van p.g. Trotski in een latere periode overeenstemt. Beschouwen wij een andere brochure van p.g. Trotski, zijn „Program van de vrede”, dat vóór de Oktoberrevolutie van 1917 verscheen en dat nu (in 1924) in zijn boek „1917” werd herdrukt. In deze brochure kritiseert p.g. Trotski Lenin's theorie der proletarische revolutie van de overwinning van het socialisme in één land en plaatst hiertegenover de leuze van de Verenigde Staten van Europa. Hij beweert, dat de overwinning van het socialisme in één land niet mogelijk is, dat de overwinning van het socialisme slechts mogelijk is óf als overwinning van enige van de belangrijkste landen van Europa (Engeland, Rusland, Duitsland), die zich als de Verenigde Staten van Europa aaneensluiten, óf dat zij in het geheel niet mogelijk is. Hij zegt ronduit, dat „een zegevierende revolutie in Rusland of in Engeland niet denkbaar is zonder een revolutie in Duitsland of omgekeerd”. („1917”, Deel III der Verzamelde Werken van p.g. Trotski, Afdeling I, blz. 89. [Russische Uitgave. — Red.]).

„Het enige ook maar enigszins konkreet, historische argument” — zegt p.g. Trotski — „tegen de leuze van de Verenigde Staten

werd in de Zwitserse „Sociaal-Demokraat” (het toenmalige Centraal-orgaan van de bolsjewiki. — J. St.) in de volgende zin geformuleerd: „De ongelijkmatigheid van de economische en politieke ontwikkeling is een absolute wet van het kapitalisme”. Hieruit trok de „Sociaal-Demokraat” de konklusie, dat de overwinning van het socialisme in één land mogelijk is en dat het daarom niet noodzakelijk is, de diktatuur van het proletariaat in iedere afzonderlijke slaat afhankelijk te maken van het stichten van de Verenigde Staten van Europa. Het feit, dat de kapitalistische ontwikkeling van de verschillende landen ongelijkmatig is, is volkomen onaanvechtbaar. Maar deze ongelijkmatigheid zelf is zeer ongelijkmatig. Het kapitalistisch peil van Engeland, Oostenrijk, Duitsland en Frankrijk is niet hetzelfde. Maar vergeleken bij Afrika en Azië vormen al deze landen het kapitalistische „Europa”, dat rijp is voor de sociale revolutie. Dat geen enkel land in zijn strijd op het andere „moet wachten” — is een elementaire gedachte, die nuttig is en noodzakelijk herhaald moet worden, opdat de idee van de parallel lopende internationale aktie niet door de idee van een afwachterende internationale lijdelijkheid zal worden vervangen. Zonder op de anderen te wachten beginnen en vervolgen wij de strijd op nationale bodem, in de volle overtuiging, dat ons initiatief een stoot zal geven aan de strijd in de andere landen; indien dat echter niet zou gebeuren, dan zou het een hopeloze veronderstelling zijn — hiervoor getuigen zowel de ervaring der geschiedenis als theoretische argumenten — dat b.v. het revolutionaire Rusland het tegen een konservatief Europa zou kunnen uithouden, of dat een socialistisch Duitsland geïsoleerd in de kapitalistische wereld zou kunnen bestaan”, (zie Deel III der Verzamelde Werken van p.g. Trotski, Afdeling I, blz. 89—90. [Russische uitgave. — Red.]).

Zoals gij ziet, hebben wij hier dezelfde theorie van de gelijktijdige overwinning van het socialisme in de voornaamste landen van Europa voor ons, die als regel Lenin’s theorie van de revolutie der overwinning van het socialisme in één land, uitsluit.

Het lijdt geen twijfel, dat voor de *volledige* overwinning van het socialisme, voor de *volledige* waarborg tegen het herstel van de oude orde, de gemeenschappelijke inspanning van het proletariaat van meerdere landen noodzakelijk is. Het lijdt geen twijfel, dat zonder de ondersteuning van onze revolutie door het Europese proletariaat, het Russische proletariaat zich niet tegen de algemene aanval staande had kunnen houden, evenmin als de revolutionaire beweging in het Westen zich zonder de ondersteuning door de Russische revolutie in dat tempo zou hebben kunnen ontwikkelen, waarin zij zich na de proletarische diktatuur in Rusland begon te ontwikkelen. Het lijdt geen twijfel, dat wij onder

steuning nodig hebben. Maar wat betekent de ondersteuning van onze revolutie door het West-Europese proletariaat? De sympathie van de Europese arbeiders voor onze revolutie, hun bereid-zijn om de interventieplannen van de imperialisten te verijdelen — betekent dit alles een ondersteuning, een ernstige hulp? Zeer zeker, ja. Zonder een dergelyke ondersteuning, zonder een dergelijke hulp, niet alleen van de Europese arbeiders, maar ook van de koloniale en de afhankelijke landen zou de proletarische diktatuur in Rusland het uiterst moeilijk hebben gehad. Was tot nu toe deze sympathie en deze hulp voldoende, om met de kracht van ons Rode Leger en het bereid-zijn van de arbeiders en boeren in Rusland om het socialistische vaderland manmoedig te verdedigen, was dit alles voldoende, om de aanvallen van de imperialisten af te slaan en de noodzakelijke voorwaarden voor een ernstige opbouwarbeid te veroveren? Ja, dat was voldoende. Neemt de sympathie toe of neemt zij af? Zij neemt ongetwijfeld toe. Bestaan er bij ons gunstige omstandigheden, niet alleen om de organisatie van de socialistische volkshuishouding vooruit te brengen, maar ook om van onze kant zowel de West-Europese arbeiders, als de onderdrukte Oosterse volkeren steun te kunnen verlenen? Ja, die bestaan. Daarvan getuigt op zeer welsprekende wijze de zevenjarige geschiedenis van de proletarische diktatuur in Rusland. Kan men ontkennen, dat bij ons reeds een machtige opleving van het werk is begonnen? Neen, dat kan niet worden ontkend.

Welke betekenis kan na dit alles de verklaring van p.g. Trotski hebben, dat het revolutionaire Rusland het niet tegen een konservatief Europa zou kunnen uithouden?

Zy kan slechts één betekenis hebben: ten eerste, dal p.g. Trotski de innerlijke macht van onze revolutie niet voelt; ten tweede dat p.g. Trotski de onschatbare betekenis van de morele ondersteuning niet begrijpt, die de arbeiders van het Westen en de boeren van het Oosten onze revolutie verlenen; ten derde, dat p.g. Trotski de innerlijke onmacht, die tegenwoordige imperialisme verteert, niet begrijpt.

Meegeslept door zijn kritiek op Lenin's theorie van de proletarische revolutie heeft p.g. Trotski in zijn brochure „Het program van de vrede”, die in 1917 verscheen en in 1924 werd herdrukt, zich onwillekeurig blootgegeven.

Maar misschien is ook deze brochure van p.g. Trotski verouderd en komt zy niet met zyn huidige opvattingen overeen?

Nemen wij de latere werken van p.g. Trotski, die na de overwinning van de proletarische revolutie *in één land*, in Rusland werden geschreven. Nemen wij b.v. het nawoord van p.g. Trotski bij de nieuwe uitgave van de brochure „Het program van de vrede”, die in 1922 werd geschreven. Ziehier wat hij in dit nawoord schrijft:

„De bewering, die in het „Program van de vrede” meermalen wordt herhaald, dat de proletarische revolutie niet met sukses binnen nationale perken voltooid kan worden, zullen vele lezcrs wellicht door de bijna vijfjarige ervaring van onze sowjet- republick als weerlegd beschouwen. Een dergelyke gevolgtrekking zou echter ongegrond zijn. Het feit, dat de arbeiders- staat zich in één land en daarbij in een achterlijk land tegen de gehele wereld heeft kunnen handhaven, getuigt van de kolossale macht van het proletariaat, dat in andere, meer vooraanstaande, meer geciviliseerde landen in staal zal zijn, werkelijk wonderen te verrichten. Maar hoewel wtf ons in politiek en militair opzicht als staat hebben gehandhaafd, zijn wij toch nog niet tot het scheppen van een socialistische maatschappij gekomen, ja, we zijn daar zelfs nog niet aan toe gekomen. ... Zolang in de overige Europese staten de bourgeoisie de macht in handen heeft, zijn wij gedwongen in de strijd tegen de cconomische isolatie een vergelijk inel de kapitalistische wereld te zoeken; terzelfdertijd kan men met zekerheid zeggen, dat dit vergelijk ons in het beste geval kan helpen, deze of gene economische wonde te doen genezen, deze of gene stap voorwaarts te doen, dat echter een werkelijke opleving van de socialistische volkshuishouding in Rusland *slechts* mogelijk zal zijn na de *overwinning*¹⁾ van het proletariaat in de voornaamste landen van Europa” (zie Deel III der Verzamelde Werken van p.g. Trotski, afd. I, blz. 92—93 [Russische uitgave. — Red.]).

Zo spreekt p.g. Trotski, waarbij hij duidelijk tegen de werkelijkheid zondigt en hardnekkig zijn best doet de „permanente revolutie” van de definitieve ondergang te redden.

Hieruit volgt, dat wij, hoe wij ons ook mogen keren en wenden niet alleen „niet” tot het scheppen van een socialistische gemeenschap „zijn gekomen”, maar er zelfs niet „aan toe zijn gekomen”. Deze of gene mag de hoop hebben gekoesterd op een „vergelijk met de kapitalistische wereld, maar ook dit vergelijk kan blijkbaar niet tot stand komen, want hoe wij ons ook mogen keren of wenden, „een werkelijke opleving van de socialistische huishouding” kan niet

²⁾ Kursief van my. — J. St.

worden bereikt, zolang het proletariaat in de „voornaamste landen van Europa” niet heeft overwonnen.

En daar de overwinning in het Westen er nog niet is, blijft er voor de revolutie in Rusland slechts de „keuze” over: of tot op de wortel te verrotten, of tot een burgerlijke staat te ontwaarden.

Niet voor niets spreekt p.g. Trotski reeds sedert twee jaren over de „ontaarding” van onze partij.

Niet voor niets voorspelde p.g. Trotski het vorig jaar de „ondergang” van ons land.

Hoe is deze zonderlinge „theorie” met de theorie van de „overwinning van het socialisme in één land” in overeenstemming te brengen?

Hoe is dit zonderlinge „perspektief” in overeenstemming te brengen met het perspectief van Lenin, dat de nieuwe economische politiek ons de mogelijkheid zal schenken, „het fundament van de socialistische economie op te bouwen”?

Hoe is de „permanente” hopeloosheid in overeenstemming te brengen met b.v. de volgende woorden van Lenin:

„Het socialisme is thans al niet meer een vraagstuk van de verre toekomst, de een of andere abstraktie of het een of ander heiligenbeeld. Wat betreft de heiligenbeelden zyn wij bü onze oude, zeer slechte mening gebleven. Wy hebben het socialisme in het dagelijks leven getrokken en hier moeten wij het klaarspelen. Dat is onze taak van heden, dat is de taak van ons tijdperk. Veroorloof mij te eindigen met de overtuiging tot uiting te brengen, dat hoe moeilijk deze taak ook moge zyn, hoe nieuw ook in vergelijking met onze vroegere opgaven en hoeveel moeilijkheden zij ons ook moge veroorzaken, — wij allen tezamen, niet morgen, maar over enige jaren, deze laak, het koste wat het wil, zullen oplossen, zó dat het Rusland van de Nep een socialistisch Rusland zal worden (zie Deel XXVII, blz. 361 [„Redevoering op het plenum van dé Sowjet van Moskou”, 1922, Russische uitgave. — Red.]).

Hoe is deze „permanente” hopeloosheid met b.v. de volgende woorden van Lenin in overeenstemming te brengen.

„Inderdaad, alle grote produktiemiddelen zyn in het bezit van de staat, de staatsmacht is in handen van het proletariaat, het verbond van dit proletariaat met de vele millioenen kleine en kleinste boeren, het verzekeren van de leiding van dit proletariaat met betrekking tot de boeren enz. — is dat soms niet alles wat nodig is, om uit de koöperatie, die wy vroeger als een kruidenier hebben behandeld en die wy in zekere zin ook thans onder de Nep zo mogen behandelen, is dat soms niet alles wat nodig is voor het opbouwen van de volledige socialistische maat-

schappij? Dat is nog niet de opbouw van de socialistische maatschappij, maar dat is alles wat nodig en toereikend is voor deze opbouw.” (zie Deel XXVII, blz. 392 („Over de koöperatie”, 1923, Russische uitgave. — Red.]).

Het is duidelijk, dat hier geen enkele overeenstemming aanwezig is en dat die er ook niet kan zijn. De „permanente revolutie” van p.g. Trotski is de ontkenning van Lenin’s theorie van de proletarische revolutie en omgekeerd — Lenin’s theorie van de proletarische revolutie is de ontkenning van de theorie van de „permanente revolutie”.

Ongeloof in de kracht en de bekwaamheid van onze revolutie, ongelooft in de kracht en de bekwaamheid van het Russische proletariaat, — dat is de ondergang van de theorie van de „permanente revolutie”.

Tot nu toe werd gewoonlijk slechts op *één* zijde van de theorie van de „permanente revolutie” de nadruk gelegd — op het ongelooft in de revolutionaire mogelijkheden van de boerenbeweging. Thans moet naar recht en billijkheid deze zijde noodzakelijk met een andere zijde — met het ongelooft in de kracht en bekwaamheid van het Russische proletariaat — worden aangevuld.

Waardoor onderscheidt zich de theorie van p.g. Trotski van de gewone theorie van het mensjewisme, dat de overwinning van het socialisme in één land, en bovendien in een achterlijk land, niet mogelijk is, zonder een daaraan voorafgaande overwinning van de proletarische revolutie in de „voornaamste landen van West-Europa”?

In het wezen van de zaak — door niets.

Er is geen twijfel mogelijk. De theorie van de „permanente revolutie” van p.g. Trotski is een andere verschijningsvorm van het mensjewisme.

Er zijn in de laatste tijd in onze pers dubbelhartige diplomaten opgedoken, die trachten de theorie van de „permanente revolutie” binnen te smokkelen als een theorie, die iels met het Leninisme gemeen heeft. Zeker, zeggen zij, deze theorie bleek in 1905 niet te deugen. De fout van p.g. Trotski ligt echter hierin, dat hij toen te ver vooruitsnelde en dat hij trachtte, op de situatie van 1905 iets van toepassing te brengen, wat er toen niet op toegepast kon worden. Maar later, zeggen zij, b.v. in Oktober 1917, toen de revolutie volkomen rijp was geworden, bleek de theorie van p.g. Trotski volkomen op haar plaats te zijn. Het valt niet moeilijk te

raden, dat de belangrijkste van deze diplomaten p.g. Radek is. Men hore slechts:

„De oorlog groef een afgrond tussen de boeren, die naar grond en vrede streefden en de kleinburgerlijke partijen; de oorlog bracht de boeren onder de leiding van de arbeidersklasse en haar voorhoede — de party van de bolsjewiki. Niet de dik- tatuur van de arbeidersklasse en de boeren werd mogelijk, maar de diktatuur van de arbeidersklasse, die op de boeren steunt. Datgene, wat Rosa Luxemburg en Trotski in 1905 tegen Lenin aanvoerden (d.i. de „permanente revolutie” — J. St.) bleek in werkelijkheid de tweede étappe van de historische ontwikkeling te zyn” zie de „Prawda” van de 21ste Februari 1924, nr. 42).

Hier is ieder woord een verdraaiing.

Het is niet waar, dat tijdens de oorlog „niet de diktatuur van het proletariaat en de boeren, maar de diktatuur van de arbeidersklasse, die op de boeren steunt, mogelijk werd”. In werkelijkheid was de Februari-revolutie van het jaar 1917 de verwezenlijking van de diktatuur van het proletariaat en de boeren, bij een eigenaardige verstrengeling met de diktatuur van de bourgeoisie.

Het is niet waar, dat de theorie van de „permanente revolutie”, die p.g. Radek schaamachtig verzwijgt, in 1905 door Rosa Luxemburg en Trotski werd opgesteld. In werkelijkheid werd deze theorie door Parvus en Trotski naar voren gebracht. Thans, na tien maanden, herstelt p.g. Radek zijn fout, omdat hij het nodig acht Parvus wegens de „permanente revolutie” uit te schelden (zie zijn artikel over Parvus in de „Prawda”). Maar de gerechtigheid eist van p.g. Radek, dat hij ook den kompagnon van Parvus, p.g. Trotski, uitscheldt.

Het is niet waar, dat de „permanente revolutie”, die door de revolutie van 1905 opzij werd geschoven, in de „tweede étappe van de historische ontwikkeling” d.w.z. tijdens de Oktoberrevolutie juist bleek te zijn. De gehele loop van de Oktoberrevolutie, haar gehele ontwikkeling heeft de volledige onhoudbaarheid van de theorie van de „permanente revolutie” haar volkomen onverenigbaarheid met de grondslagen van het Leninisme aangetoond en bewezen.

Achter zoctelijke redevoeringen en voze diplomatie kan men de gapende afgrond niet verbergen, die tussen de theorie van de „permanente revolutie” en het Leninisme ligt.

III.

OVER ENIGE BIJZONDERHEDEN VAN DE TAKTIEK DER BOLSJEWIKI IN DE PERIODE VAN DE VOORBEREIDING VAN DE OKTOBERREVOLUTIE.

Om de tactiek van de bolsjewiki tijdens de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie te kunnen begrijpen, moet men zich ten minste over enige zeer belangrijke bijzonderheden van deze tactiek klaarheid verschaffen. Dit is des te meer noodzakelijk, omdat in de talrijke brochures over de bolsjewistische tactiek juist deze bijzonderheden niet zelden worden overgeslagen.

Wat zijn dat voor bijzonderheden?

De eerste bijzonderheid. Hoort men p.g. Trotski, dan zou men kunnen menen, dat er in de geschiedenis van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie slechts twee perioden zijn, de periode van de verkenning en de periode van de opstand, maar dat al wat daar bovenuit gaat uit den boze is. Wat was de Aprilmanifestatie van het jaar 1917? „De April-manifestatie, die een meer „linkse” koers insloeg dan noodzakelijk was, was een verkenningssuitval om de stemming van de massa's en de onderlinge betrekkingen tussen hen en de Sowjet-meerderheid te toetsen” (zie Deel III, Afd. I der Verzamelde Werken van p.g. Trotski, blz. XXVII [Russische Uitgave, Red.]). En wat was de Juli demonstratie van het jaar 1917? Volgens de mening van p.g. Trotski kwam het in het wezen van de zaak ook deze keer neer op een nieuwe, meer uitgebreide verkenning, op een nieuwe, hogere étappe van de beweging” (zie terzelfder plaatse blz. XXXII). Onnodig te zeggen, dat de Juni-demonstratie in het jaar 1917, die op verlangen van onze partij werd gehouden, naar de opvatting

van p.g. Trotski eerst echt als een „verkenning” moet worden beschouwd.

Dat wil dus zeggen, dat de bolsjewiki in Maart 1917 reeds een gereedstaand politiek leger van arbeiders en boeren zouden hebben gehad en als zij dit noch in April, noch in Juni, noch in Juli voor de opstand in beweging brachten en zich slechts met „verkenningen” bezighielden, dan zou dit alleen hieraan te wijten zijn, dat de „betreffende verkenningen” toen geen gunstige „resultaten” hebben opgeleverd.

Onnodig te zeggen, dat deze simplistische voorstelling van de politieke taktiek van onze partij niets anders betekent dan het verwisselen van de gangbare militaire taktiek met de revolutionaire taktiek van de bolsjewiki.

In werkelijkheid waren al deze demonstraties in de eerste plaats het resultaat van de elementaire druk van de massa's, het resultaat van de zich op straat uitende verbolgenheid van de massa's tegen de oorlog.

In werkelijkheid bestond de rol van de partij hier in het leiding en vorm geven aan de spontaan uitbarstende akties van de massa's, volgens de lijn van de revolutionaire leuzen van de bolsjewiki.

In werkelijkheid hadden de bolsjewiki in Maart van het jaar 1917 geen gereedstaand politiek leger en konden zij dit ook niet hebben. De bolsjewiki formeerden zulk een leger eerst in de loop van de strijd en tijdens de botsingen van de klassen van April tot Oktober 1917 (en zij hebben dit ten slotte in Oktober 1917 geformeerd), zij formeerden het zowel door middel van de April-manifestatie als van de Juni- en Juli-demonstraties, zowel door middel van de verkiezingen voor de distrikts-Doema's als van de algemene verkiezingen voor de stedelijke Doema's, zowel door middel van de strijd tegen de Kornilow-putsch als door middel van de verovering van de Sowjets. Een politiek leger is echter niet hetzelfde als een militair leger. Terwijl het militaire kommando de oorlog eerst begint, als het een gereedstaand leger in handen heeft, moet de party in de loop van de strijd, in de loop van de botsingen van de klassen haar leger zelf scheppen, naar gelang de massa's zelf door hun eigen ervaring zich van de juistheid van de leuzen van de partij, van de juistheid van haar politiek overtuigen.

Zeker, iedere dergelijke demonstratie wierp tegelijkertijd een zeker licht op de voor het oog verborgen krachtsver

houdingen, ze was een zekere verkenning, maar hier was de verkenning niet de aanleiding tot de demonstratie, maar haar natuurlijk resultaat.

Bij de ontleding van de gebeurtenissen vóór de opstand in Oktober en de vergelijking daarvan met de gebeurtenissen van April tot Juli, zegt Lenin:

„De zaak staat er namelijk niet zó voor als op de 20—21ste April, de 9de Juni, de 3dc Juli, want toen bestond er een *elementaire beroering*, die wij als partij hetzij niet hebben opgevangen (zoals op de 20ste April), hetzij hebben geremd en in een vredige demonstratie hebben veranderd (9 Juni, en 3 Juli). Want wij wisten toen zeer goed, dat de Sowjels *nog* niet aan onze kant stonden, dat de boeren *nog* geloofden in de weg van de Liber- Dan's en de Tsjernow's en niet in de bolsjewistische weg (van de opstand), dat dus de meerderheid van het volk ons niet kon volgen, dat dus de opstand voorbarig was”, (zie Deel XXI, blz. 345, {Russische uitgave. — Red.}).

Het is duidelijk, dat er met een „verkenning” alleen niet veel te bereiken viel.

Het gaat dus blijkbaar niet om een „verkenning”, maar om het volgende:

1. De partij steunde gedurende de gehele periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie in haar strijd bestendig op de elementair aanwassende revolutionaire massabeweging.

2. Terwijl zij op de elementaire krachtige opleving steunde, verzekerde zij zich de ongedeelde leiding van de beweging.

3. een zodanige leiding van de beweging vergemakkelijkte haar het formieren van een massaal-politiek leger voor de Oktober-opstand.

4. een zodanige politiek moest er wel toe leiden, dat de gehele voorbereiding van de Oktoberrevolutie zich voltrok onder de leiding van één enkele partij, van de partij van de bolsjewiki.

5. deze voorbereiding van de Oktoberrevolutie leidde er op haar beurt toe, dat als resultaat van de Oktober-opstand de macht zich in handen van één partij, in die van de bolsjewiki, bleek te bevinden.

Dus: de ongedeelde leiding van één partij, van de partij der Communisten, als beslissend moment bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie, — dat is de karakteristieke trek van die Oktoberrevolutie, dat is de eerste bijzonderheid van

de taktiek van de bolsjewiki in de periode der voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

Het behoeft nauwelijks te worden aangetoond, dat zonder deze bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki de overwinning van de dik ta tuur van het proletariaat onder de voorwaarden van het imperialisme, niet mogelijk zou zijn geweest.

Daarin onderscheidt zich de Oktoberrevolutie op gunstige wijze van de revolutie van het jaar 1871 in Frankrijk, toen de leiding van de revolutie tussen twee partijen was verdeeld, die geen van tweeën een communistische partij konden worden genoemd.

De tweede bijzonderheid. De voorbereiding van de Oktoberrevolutie vond dus plaats onder de leiding van één partij, van de partij van de bolsjewiki. Maar hoe werd deze leiding door de partij doorgevoerd, langs welke lijn voltrok zij zich? Deze leiding voltrok zich langs de lijn van het isoleren van de partijen van het *vergelijk*, als de gevaarlijkste groeperingen in de periode van de ontknoping van de revolutie, langs de lijn van het isoleren van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki.

Waarin bestaat de fundamentele strategische regel van het Leninisme?

Zij bestaat in het inzicht:

1. dat de partijen van het *vergelijk* met de bourgeoisie het gevaarlijkste sociale steunpunt zijn van de vijanden van de revolutie in de periode van de naderende revolutionaire beslissing.

2. dat het niet mogelijk is, zonder het isoleren van deze partijen, den vijand (het tsarisme of de bourgeoisie) ten val te brengen.

3. dat in de periode van de voorbereiding van de revolutie uit dien hoofde de voornaamste pijlen moeten worden gericht op het isoleren van deze partijen, op het losmaken van de brede massa's der werkers van deze partijen.

In de periode van de strijd tegen het tsarisme, in de periode van de voorbereiding van de burgerlijk-democratische revolutie (1905—1916) was de liberaal-monarchistische party, de partij van de kadetten, het gevaarlijkste sociale steunpunt van het tsarisme. Waarom? Omdat zij de partij van het *vergelijk* was, de partij van het *vergelijk* tussen het tsarisme en de meerderheid van het volk, d.w.z. van de boeren in hun geheel. Het spreekt vanzelf, dat de partij toen haar voor

naamste slagen tegen de kadetten richtte, want zonder het isoleren van de kadetten viel er op een *breuk* van de boeren met het tsarisme niet te rekenen en zonder dat deze breuk tot stand werd gebracht, viel er op een overwinning van de revolutie niet te rekenen. Velen begrepen toen deze bijzonderheid van de bolsjewistische strategie niet, velen beschuldigden de bolsjewiki van bovenmatige „kadetten-vreter ij” *en* beweerden, dat de strijd tegen de kadetten, de bolsjewiki van de strijd tegen de hoofd vijand — het tsarisme „af leidde”. Deze ongegronde beschuldigingen openbaarden echter rechtstreeks het onvermogen om de bolsjewistische strategie te begrijpen, die het isoleren van de partij van het vergelijk eist, *ten einde* de overwinning op den hoofdvijand te vergemakkelijken en te bespoedigen.

We behoeven wel nauwelijks te bewijzen, dat zonder deze strategie de hegemonie van liet proletariaat in de burgerlijk- democratische revolutie niet mogelijk zou zijn geweest.

In de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie, verplaatste het zwaartepunt van de strijdende krachten zich naar een nieuw terrein. Er was geen tsaar meer. De partij van de kadetten was van een kracht van het vergelijk tot de regerende kracht, tot de heersende kracht van het imperialisme geworden. De strijd ging niet meer tussen het tsarisme en het volk, maar tussen de bourgeoisie en het proletariaat. In deze periode waren de kleinburgerlijke democratische partijen, de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki het gevaarlijkste sociale steunpunt van het imperialisme. Waarom? Omdat deze partijen toen de partijen van het vergelijk waren, de partijen van het vergelijk tussen het imperialisme en de werkende massa's. Het spreekt vanzelf, dat de voornaamste slagen van de bolsjewiki toen tegen deze partijen werden gericht, omdat er zonder het isoleren van deze partijen op een *breuk* van de werkende massa's met het imperialisme niet viel te rekenen en omdat er zonder het tot stand komen van deze breuk niet op de overwinning van de Sowjet-revolutie viel te rekenen. Velen begrepen toen deze bijzonderheid van de bolsjewistische tactiek niet, velen beschuldigden de bolsjewiki van een „overdreven haat” tegen de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki en van het „vergeten” van het hoofddoel. De gehele periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie getuigt er evenwel op welsprekende wyze van, dat alleen

deze taktiek de bolsjewistische overwinning van de Oktoberrevolutie heeft kunnen verzekeren.

Het karakteristieke kenteken van deze periode is de verdere revolutionering van de arbeidende massa's van de boeren, hun teleurstelling in de sociaal-revolutionairen en de men- sjewiki, het feit, dat zij zich van deze partijen losmaakten, dat zij zich rechtstreeks om het proletariaat schaarden, als de enige konsekvente revolutionaire kracht, die in staat was, het land naar de vrede te leiden. De geschiedenis van deze periode is de geschiedenis van de strijd van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki enerzijds en de bolsjewiki anderzijds om de werkende massa's van de boeren, om het winnen van deze massa's. Het lot van deze strijd werd beslist door de coalitieperiode, door de Kerenskiade, door de weigering van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki om de grond van de landheren in beslag te nemen, door de strijd van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki voor de voortzetting van de oorlog, door het Juli-offensief aan het front, door de doodstraf voor de soldaten en de Kornilow- putsch. En dit lot werd uitsluitend ten gunste van de bolsjewistische strategie beslist. Want zonder het isoleren van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki zou het niet mogelijk zijn geweest de regering van de imperialisten ten val te brengen, zonder de omverwerping van deze regering zou het niet mogelijk zijn geweest de regeringvandeimperialisten ten val te brengen en zonder de omverwerping van deze regering zou het niet mogelijk zijn geweest, de oorlog te likwidieren. De politiek van het isoleren van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki bleek de enig juiste politiek te zijn.

Dus: het isoleren van de partijen van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen, als de fundamentele lijn van de leiding bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie — dat is de tweede bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki.

Het behoeft wel nauwelijks te worden aangetoond, dat zonder deze bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki het verbond van de arbeidersklasse met de werkende massa's van de boeren in de lucht zou hebben gehangen.

Het is karakteristiek, dat p.g. Trotski in zijn „Oktober- lessen” niets, of zo goed als niets zegt over deze bijzonderheid van de bolsjewistische taktiek.

Derde bijzonderheid. De leiding van de partij bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie voltrok zich dus langs de

lijn van het isoleren van de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, langs de lijn van het losmaken van de brede massa's van de arbeiders en de boeren van deze partijen. Maar hoe werd het isoleren door de partij concreet verwezenlijkt, in welke vorm, onder welke leuze? Het werd verwezenlijkt in de vorm van de revolutionaire beweging van de massa's voor de Sowjet-macht, onder de leuze „Alle macht aan de Sowjels”; langs de weg van de strijd voor het veranderen van de Sowjels van organen van de mobilisatie van de massa's in organen van de opstand, in organen van de macht, in het apparaat van het nieuwe proletarische staatswezen.

Waarom grepen de bolsjewiki juist naar de Sowjels, als naar de voornaamste organisatorische hefboom, die het isoleren van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen kon vergemakkelijken, die in staat was, de zaak van de proletarische revolutie voorwaarts te drijven en die geroepen was, de miljoenenmassa's van de werkers naar de overwinning van de diktatuur van het proletariaat te leiden?

Wat zijn de Sowjels?

„De Sowjels” — zeide Lenin reeds in September 1917 — „zijn een nieuw staatsapparaat, dat ten eerste de gewapende macht van de arbeiders en de boeren vertegenwoordigt, waarbij deze macht niet als de macht van het oude, staande lager los van het volk staat, maar ten nauwste met het volk is verbonden; in militair opzicht is deze macht onvergelijklijk veel sterker dan de vorige; in revolutionair opzicht is zij door niets anders te vervangen. Ten tweede vormt dit apparaat een nauwe, onafscheidbare, gemakkelijk te controleren en te vernieuwen verbinding met de massa's, met de meerderheid van het volk, zoals die in het vroegere staatsapparaat in de eerste verte nooit heeft bestaan. Ten derde is dit apparaat krachtens de verkiesbaarheid en de afzetbaarheid van zijn leden volgens de wil van het volk zonder bureaucratische formaliteiten, veel democratischer dan de vroegere apparaten. Ten vierde vormt het een krachtige verbinding met de meest verschillende beroepen en vergemakkelijkt het daardoor de meest verschillende hervormingen van de meest ingrijpende aard zonder bureaucratie. Ten vijfde geeft het de vorm van organisatie van de voorhoede, d.w.z. van de meest bewuste, het meest energieke en vooraanstaande deel van de *onderdrukte* klassen van de arbeiders en boeren en is het daardoor een apparaat, waardoor de voorhoede van de onderdrukte klassen *de gehele reusachtige massa* van deze klassen, die tot nu toe volkomen buiten het politieke leefde, buiten de geschiedenis stond, kan mobiliseren, opvoeden, opleiden en achter zich aanvoeren. Ten zesde schenkt het de mogelijkheid de voordelen van 'het parlementarisme te verbinden met de voordelen van de

rechtstreekse en de direkte democratie, d.w.z. zowel de wetgevende functie *als ook de uitvoering van de wetten* te verenigen in de personen van de gekozen volksvertegenwoordigers. Vergeleken nu het burgerlijk parlementarisme betekent dit een stap van wereldhistorische betekenis vooruit in de ontwikkeling van de democratie.... Wanneer de scheppende kracht van de revolutionaire klasse geen Sowjets had geschapen, zou de proletarische revolutie in Rusland een hopeloze zaak zijn geweest, want met het oude apparaat zou het proletariaat ongetwijfeld de macht niet hebben kunnen handhaven en een nieuw apparaat kan niet ineens worden geschapen (zie Deel XXI, blz. 258—259 [Uit „Zullen de bolsjewiki de staatsmacht behouden?“ Russische uitgave. — Red.J).

Dat was de reden, waarom de bolsjewiki zich aan de Sowjets vastgrepen, als de fundamentele organisatorische schakel, die de organisatie van de Oktoberrevolutie en het scheppen van een nieuw, machtig apparaat van het proletarische staatswezen kon vergemakkelijken.

De leuze „Alle macht aan de Sowjets“ doorliep, wat haar innerlijke ontwikkeling betreft, twee stadia: het eerste (tot de JulPnederlaag van de bolsjewiki, tijdens de dubbele- macht), en het tweede (na de nederlaag van de Kornilow- opstand).

In het eerste stadium betekende deze leuze de scheiding van het blok van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen van de kadetten, de vorming van een Sowjet-regering uit mensjewiki en sociaal-revolutionairen (want de Sowjets waren toen sociaal-revolutionair-mensjewistisch), het recht van vrije agitatie voor de oppositie (d.w.z. voor de bolsjewiki) en de vrije strijd van de partijen binnen de Sowjets, in de veronderstelling, dat het den bolsjewiki door middel van deze strijd zou gelukken, de Sowjets te veroveren en de samenstelling van de Sowjet-regering door middel van een vreedzame ontwikkeling van de revolutie te veranderen. Natuurlijk betekende dit plan niet de diktatuur van het proletariaat, maar het vergemakkelijkte ongetwijfeld de voorbereiding van de voorwaarden, noodzakelijk voor het bereiken van de diktatuur, want dit plan zou, doordat het de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen aan de macht had gebracht en hen had genoodzaakt, hun feitelijk anti-revolutionair platform door te voeren, het ontmaskeren van de ware aard van deze partijen, hun isolatie en hun losmaken van de massa's hebben verhaast. De Juli-nederlaag van de

bolsjewiki onderbrak echter deze ontwikkeling; ze schonk aan de kontra-revolutie van de generaals en kadetten het overwicht en dreef de sociaal-revolutionairen en de mensje-wiki in de armen van deze laatste. Deze omstandigheid noodzaakte de partij, lijdelijk haar leuze „Alle macht aan de Sowjets” in te trekken, om haar bij een nieuwe opbloei van de revolutie opnieuw aan de orde te stellen.

De nederlaag van de Kornilow-opstand leidde het tweede stadium in. De leuze „Alle macht aan de Sowjets” werd opnieuw aan de orde gesteld. Maar thans betekende deze leuze reeds niet meer hetzelfde als in het eerste stadium. Haar inhoud had zich grondig gewijzigd. Thans betekende deze leuze de volledige breuk met het imperialisme en de overgang van de macht aan de bolsjewiki, want de Sowjets waren in meerderheid reeds bolsjewistisch geworden. Thans betekende deze leuze de directe overgang van de revolutie langs de weg van de opstand naar de diktatuur van het proletariaat. Bovendien betekende deze leuze thans het organiseren en het tot staatsvorm maken van de diktatuur van het proletariaat.

De onschatbare betekenis van de taktiek, om de Sowjets tot organen van de staatsmacht te maken, bestond daarin, dat het de miljoenenmassa's van de werkers losmaakte van het imperialisme; de partijen van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen als werktuigen van het imperialisme ontmaskerde en deze massa's, om zo te zeggen, langs de directe weg naar de diktatuur van het proletariaat bracht.

Dus: de politiek van het omsmeden van de Sowjets in organen van de staatsmacht, als de voornaamste voorwaarde voor het isoleren van de partijen van het vergelijk en voor de overwinning van de diktatuur van het proletariaat — dat is de derde bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

De vierde bijzonderheid. Hel beeld zou onvolledig zijn, als wij ons niet met het vraagstuk bezig hielden, hoe en waarom het aan de bolsjewiki is gelukt hun partyleuzen tot leuzen van de miljoenenmassa's te maken, welke massa's de revolutie voorwaarts stuwden, hoe en waarom het hun is gelukt, niet alleen de voorhoede, niet alleen de meerderheid van de arbeidersklasse, maar ook de meerderheid van het volk van de juistheid van hun politiek te overtuigen.

De zaak is namelijk, dat voor de overwinning van de revo

lutie, als deze revolutie werkelijk een volksrevolutie is, die miljoenenmassa's omvat, — de juistheid van de partijleuzen alléén niet voldoende is. Voor de overwinning van de revolutie wordt nog een noodzakelijke voorwaarde vereist en wel deze: dat de massa's zelf zich door hun eigen ervaring van de juistheid van deze leuzen overtuigen. Slechts dan worden de leuzen van de partij leuzen van de massa's zelf.

Slechts dan wordt de revolutie werkelijk een volksrevolutie. Een van de bijzonderheden van de tactiek van de bolsjewiki in de periode der voorbereiding van de Oktoberrevolutie bestaat hierin, dat zij die wegen en wendingen, die de massa's op natuurlijke wijze naar de leuzen van de partij leiden, die hen, om zo te zeggen, tot aan de drempel van de revolutie leiden, juist wist te bepalen en dat zij het de massa's op deze wijze vergemakkelijkte, de juistheid van deze leuzen aan eigen ervaring te toetsen en daardoor te begrijpen. Met andere woorden, één van de bijzonderheden van de tactiek van de bolsjewiki bestaat daarin, dat zij de leiding van de partij niet met de leiding van de massa's verwisselt, dat zij duidelijk het onderscheid ziet tussen deze en gene leiding, dat zij dus niet alleen de wetenschap van de leiding der partij, maar tevens die van de leiding der miljoenenmassa's van de werkers is.

Een aanschouwelijk voorbeeld, hoe zich deze bijzonderheid van de bolsjewistische tactiek openbaarde, is de ervaring inzake de bijeenroeping en het uiteenjagen van de Konstituante.

Zoals bekend hebben de bolsjewiki reeds in April 1917 de leuze van de Sowjet-republiek naar voren gebracht. Het is bekend, dat de Konstituante een burgerlijk parlement is, dat radikaal in tegenstelling slaat tot de grondslagen van de Sowjetrepubliek. Hoe kon het nu gebeuren, dat de bolsjewiki, die op weg waren naar de Sowjet-republiek, tegelijkertijd van de Voorlopige regering de onmiddellijke bijeenroeping van de Konstituante eisten? Hoe kon het gebeuren, dat de bolsjewiki niet alleen deelnamen aan de verkiezingen, maar zelf de Konstituante bijeenriepen? Hoe kon het gebeuren, dat de bolsjewiki, een maand vóór de opstand, bij de overgang van het oude naar het nieuwe, de mogelijkheid toelielen van een tijdelijke combinatie van de Sowjet-republiek en de Konstituante?

Dit „geschiedde” namelijk omdat:

1. de idee van de Konstituante een van de meest populaire ideeën onder de brede massa's van de bevolking was;

2. de leuze van de onmiddellijke bijeenroeping van de Konstituante het ontmaskeren van de kontra-revolutionaire aard van de Voorlopige Regering vergemakkelijkte;

3. het noodzakelijk was, teneinde de idee van de Kon- slituante in het oog van de volksmassa's te kompromit teren, deze massa's met hun eisen van land, vrede en Sowjet-macht, tot aan de drempel van de Konstituante te leiden en hen op deze wijze met de werkelijke en levende Konstituante in botsing te brengen.

4. men slechts op deze wijze de massa's kon helpen, zich aan hand van hun eigen ervaring te overtuigen van de kontra- revolutionaire aard der Konstituante en van de noodzakelyk- heid, haar uit elkaar te jagen.

5. dit alles vanzelfsprekend de mogelijkheid veronderstelde van een tijdelijke combinatie van de Sowjet-republiek en de Konstituante, als één van de middelen om de Konstituante te overwinnen.

6. een dergelijke combinatie, als zij tenminste *onder de voorwaarden* van de overgang van de gehele macht aan de Sowjets zou zijn verwezenlijkt, slechts de ondergeschiktheid van de Konstituante aan de Sowjets, haar verandering in een aanhangsel van de Sowjets, haar pijnloos afsterven zou hebben betekend.

Het behoeft wel nauwelijks te worden bewezen, dat zonder een dergelijke politiek van de bolsjewiki de uiteenjaging van de Konstituante niet zo glad zou zijn verlopen en dat de verdere aktie van de sociaal-revolutionairen en de mensje- wiki onder de leuze: „alle macht aan de Konstituante” niet met zo' n gekraak in elkaar zou zijn gestort.

„Wy hebben” — zegt Lenin — „in September—November 1917 aan de verkiezingen voor het Russische burgerlijke parlement, voor de Konstituante deelgenomen. Was onze taktiek juist of niet? . . . Konden wy, Russische bolsjewiki, in September— November 1917 niet met *meer* recht dan alle mogelijke communisten in het Westen aannemen, dat het parlementarisme in Rusland zich politiek had overleefd? Natuurlijk, want het komt er immers niet op aan, of de burgerlijke parlementen lange of korte tijd bestaan, maar het komt er op aan, in hoever de brede arbeidende massa's (geestelijk, politiek en praktisch) er op *zijn voorbereid* om de Sowjet-orde te erkennen en het burgerlijk- democratische parlement uit elkaar te jagen of toe te laten, dat

het uit elkaar wordt gejaagd. Dat in Rusland de stedelijke arbeidersklasse, de soldaten en boeren in September—November 1917, als gevolg van een reeks van bijzondere omstandigheden, tot het erkennen van de Sowjet-orde en het uit elkaar jagen van het burgerlijk-democratisch parlement buitengewoon goed waren voorbereid, — dat is een volkomen onbetwistbaar en een vaststaand historisch feit. En toch hebben de bolsjewiki de Konstituante *niet* geboycot, maar ze hebben *voor en na de verovering* van de macht door het proletariaat aan de verkiezingen deelgenomen¹⁾

Waarom hebben wij de Konstituante niet geboycot?

Omdat, zoals Lenin zegt:

„Zelfs enige dagen vóór de overwinning van de Sowjet-republiek, ja zelfs *na* deze overwinning het deelnemen aan het burgerlijk-democratische parlement het revolutionaire proletariaat niet alleen geen schade berokkent, maar dat het daardoor voor het proletariaat gemakkelijker wordt, om de achterlijke massa's te *bewijzen*, waarom zulke parlementen uit elkaar dienen te worden gejaagd, hoe daardoor ook het succes van het uit elkaar jagen en „het politiek te boven komen” van het burgerlijke parlementarisme „vergemakkelijkt wordt” (zie ter zciferd plaatse).

Het is karakteristiek, dal p.g. Trotski deze bijzonderheden van de bolsjewistische takliek niet begrijpt en voor de „theorie” van het kombineeren van de Konstituante met de Sowjets als voor een Hilferdingiade de neus ophaalt.

Maar hij begrijpt niet, dal het loelalen van zulk een combinatie *verbonden*, met de leuze van de opstand en de waarschijnlijke overwinning van de Sowjets, verbonden met de 'bijeeroeping van de Konstituante, de enige revolutionaire taktiek is, die niets te maken heeft met de takliek a la Hilferding van het omwerken van de Sowjets in aanhangsels van de Konstituante; dat de fout van enige partijgenoten met betrekking tot *dit* vraagstuk hem geen aanleiding kan geven om het volkomen juiste standpunt van Lenin en van de partij in het vraagstuk van de „gecombineerde staatsvorm”, *onder* bepaalde verhoudingen, te beschimpen. (Zie Deel XXI, blz. 238 [Uit „de Krisis rijpt”, hoofdstuk III, Russische uitgave, Red.]).

^{x)} De „linkse” stroming, een kinderziekte van het Communisme. Marxistische Bibliotheek, No. 4, bldz. 39, Uitgeverij „Pegasus”. Amsterdam. — Red.

Hij begrijpt niet, dat zonder deze eigenaardige politiek van de bolsjewiki, die zij tegenover de Konstituante aannamen, het hun niet gelukt zou zijn de millioenenmassa's van het volk voor zich te winnen en dat zij zonder het veroveren van deze massa's niet in staal zouden zijn geweest, de Oktoberopstand in een diep-ingrijpende volksrevolutie om te zetten.

Het is interessant, dat p.g. Trotski zelfs voor woorden als „het volk”, „de revolutionaire demokralie” en dergelijke, die men in de artikelen van de bolsjewiki aantreft, zijn neus ophaalt en deze woorden voor een Marxist onfatsoenlijk acht.

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, zelfs in September 1917, een maand voor de overwinning van de dik latuur, schreef over „de noodzakelijkheid van de onmiddellijke overgang van de gehele macht in de handen van de door het revolutionaire proletariaat geleide revolutionaire demokralie”, (zie Deel XXI, blz. 198 [Uit Marxisme en opstand”, Russische uitgave, Red.]).

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, de bekende brief van Marx aan Kugelman (April 1871) aanhaalt, waarin wordt gezegd, „dat het breken van de bureaucratische militaire staatsmachine de voorwaarde is voor iedere werkelijke poZ7cs-revolutie op het vasteland” en dat Lenin zwart op wit het volgende schrijft:

„De buitengewoon diepzinnige opmerking van Marx, dat het verbrijzelen van de bureaucratisch-militaire staatsmachine de „voorwaarde is voor iedere werkelijke poZks-revolutie”, verdient bijzonder de aandacht. Dit begrip „volks”-revolutie lijkt vreemd in de mond van Marx en de Russische Plcchanowisten en men- sjewiki, deze navolgers van Stroewe, die als Marxisten beschouwd willen worden, zouden mogelijk een dergelijke uitdrukking van Marx voor een „zich verspreken” kunnen verklaren. Zij hebben het Marxisme tot zulk een armzalig-liberaal verwrongen beeld teruggebracht, dal er behalve het tegenover-elkaar-plaatsen van de burgerlijke en proletarische revolutie voor hen niets anders bestaat en zelfs dit tegcnover-clkaar-plaatsen wordt door hen ongelooflijk slar opgevat... In het Europa van het jaar 1871 vormde het proletariaat in geen enkel land op hel vasteland de meerderheid van de bevolking. Een „volks”-revolutie, die werkelijk de meerderheid van de bevolking in de beweging zou betrekken, kon slechts een zodanige zijn, die zowel het proletariaat als de boeren omvatte. Beide klassen vormden toen juist hel „volk”. Beide klassen werden verenigd, doordat „de bureaucratisch militaire staatsmachine” hen knechtte, onderdrukte en uitbuitte. Deze machine *stuk te slaan*, haar te *breken* — dat is het werkelijke belang van het „volk”, van zijn meerderheid, van de meerderheid van de arbeiders en de meerderheid van de boeren, dal

is de „voorwaarde” voor het vrije verbond van de armste boeren met de proletariërs en zonder zulk een verbond is de demokralie niet hecht en de socialistische herschepping niet mogelyk”.^{x)}

Deze woorden van Lenin mag men niet vergeten.

Dus het vermogen, om de massa's aan de hand van hun eigen ervaring te overtuigen van de juistheid van de partyleuzen, door deze massa's naar de revolutionaire posities te voeren — als de belangrijkste voorwaarde voor het winnen van de millioenen der werkers voor de partij, dat is de vierde bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

Ik meen, dat het bovengezegde meer dan voldoende is om de kenmerkende trekken van deze taktiek duidelijk in te zien.

^{x)} Zie Staat en revolutie, Marxistische Bibliotheek, No. 5, hoofdstuk III, bldz. 33, Uitgave „Pegasus” Amsterdam.

DE OKTOBERREVOLUTIE ALS HET BEGIN EN DE VOORWAARDE VAN DE WERELDREVOLUTIE.

Het lijkt geen twijfel, of de universele theorie van de gelijktijdige overwinning van de revolutie in de voornaamste landen van Europa, de theorie van de onmogelijkheid van de overwinning van het socialisme in één land, een kunstmatige, niet-levensvatbare theorie bleek te zijn. De zevenjarige geschiedenis van de proletarische revolutie in Rusland getuigt niet ten gunste, maar tegen deze theorie. Deze theorie is niet alleen als ontwikkelingsschema van de wereldrevolutie onaannemelijk, omdat zij met de algemeen bekende feiten in tegenspraak is. Zij is nog minder aannemelijk als leuze, omdat zij het initiatief van de afzonderlijke landen, die tengevolge van bepaalde, historische voorwaarden in de gelegenheid zijn, het front van het kapitaal zelfstandig te doorbreken, remt, inplaats van het aan te wakkeren, omdat deze theorie niet de afzonderlijke landen tot een actieve aanval tegen het kapitaal aanspoort, maar tot een passief wachten op het moment van de „algemene beslissing” brengt, omdat zy onder de proletariërs van de afzonderlijke landen niet de geest van revolutionaire vastberadenheid aankweekt, maar de geest van de Hamlet-lwijfel: „maar wat zal er geschieden, als plotseling de anderen niet ondersteunen?” Lenin had volkomen gelijk, toen hij zeide, dat de overwinning van het proletariaat in één land het „typische geval” is, terwijl de gelijktijdige revolutie in een reeks van landen” slechts een „zeldzame uitzondering” kan zijn. *)

*) Zie „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, hoofdstuk III, Marxistische Bibliotheek, No. 6, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

Maar Lenin's theorie van de revolutie beperkt zich, zoals bekend is, niet tot deze éne zijde van de kwestie. Zij is tegelijkertijd de theorie van de ontwikkeling van de wereld-revolutie ¹⁾). De overwinning van het socialisme in één land is geen op zichzelf slaande taak. De revolutie van het overwinnende land moet niet als een op zichzelf staande grootheid worden beschouwd, maar als de steun, als het middel ter versnelling van de overwinning van het proletariaat in alle landen. Want de overwinning van de revolutie in één land, in het gegeven geval in Rusland, is niet alleen het produkt van de ongelijkmatige ontwikkeling en het voortschrijdende > verval van het imperialisme. Zij is tegelijkertijd het begin en de voorwaarde van de wereldrevolutie.

Het lijkt geen twijfel, of de ontwikkelingswegen van de wereldrevolutie zijn niet zo eenvoudig, als dat vroeger mocht hebben geschieden, voordat de revolutie in één land had overwonnen, vóór het verschijnen van het ontwikkelde imperialisme, dat de „vooravond van de socialistische revolutie” is, want er is zulk een nieuwe faktor verschenen als de onder de voorwaarden van het ontwikkelde imperialisme werkende wet der ongelijkmatige ontwikkeling van de kapitalistische landen, een wet, die van de onvermijdelijkheid van militaire botsingen spreekt, van de algemene verzwakking van het s wereldfront van het kapitaal en van de mogelijkheid van de

overwinning van het socialisme in afzonderlijke landen. Want er is zulk een nieuwe faktor verschenen als het geweldige Sowjet-land, dat tussen het Westen en het Oosten ligt, tussen het centrum van de financiële uitbuiting van de wereld en de arena van de koloniale onderdrukking en dat alleen reeds door zijn bestaan de gehele wereld revolutioneert.

Dat alles zijn factoren (om maar te zwijgen van andere, minder belangrijke), waarmee bij het bestuderen van de loop van de wereldrevolutie in elk geval rekening moet worden gehouden.

Vroeger meende men gewoonlijk, dat de revolutie zich langs de weg van een gelijkmatig „rijp worden” van de elementen van het socialisme zou ontwikkelen en in de eerste plaats

^{x)} Zie „Over de grondslagen van het Leninisme”, J. St. (Marxistische Bibliotheek, No. 6, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.).

in de meer ontwikkelde, in de „vooraanstaande” landen. Deze opvatting vereist thans wezenlijke wijzigingen.

„Er heeft zich nu” — zegt Lenin — „zulk een systeem van internationale betrekkingen ontwikkeld, waarbij in Europa één van de staten door de overwinnaarsstaten onderdrukt wordt, n.l. Duitsland. Een reeks van andere staten en wel de oudste staten van het Westen, zijn door de overwinning in een toestand geraakt, dat zij deze overwinning kunnen gebruiken om hun onderdrukte klassen een reeks onbelangrijke Koncessies te doen, koncessies, die in elk geval de revolutionaire beweging in deze landen vertragen en die in zekere mate een soort „sociale vrede” scheppen.

„Tegelijkertijd werd een gehele reeks van landen: het Oosten, Indië. China enz. — juist tengevolge van de laatste imperialistische oorlog voor goed uit hun koers geslagen. Hun ontwikkeling richtte zich definitief naar algemeen Europees-kapitalistische maatstaf. In deze landen begon dezelfde algemene gisting als in Europa. En hel is thans aan de gehele wereld duidelijk, dat zij in een ontwikkeling werden betrokken, die zeer zeker tot de crisis van het gehele wereldkapitalisme moet leiden.

Tengevolge hiervan en in verband hiermee voltrokken de West- Europese kapitalistische landen hun ontwikkeling naar het socialisme niet zoals wij het vroeger hadden verwacht. Zij voltrekken haar niet door een gelijkmatig „rijp worden” van het socialisme in deze landen, maar langs de weg van de uitbuiting van deze staten door genen, langs de weg van de uitbuiting van de eerste, tijdens de imperialistische oorlog overwonnen staat, verbonden met de uitbuiting van het gehele Oosten. Anderzijds geraakte het Oosten definitief in de algemene maalstroom van de revolutionaire wereldbeweging betrokken”, (zie Deel XXVII, blz. 415—416, [„Beter minder, maar beter”, Russische uitgave. — Red.]).

Wanneer men hier nog het feit aan toevoegt, dat niet alleen de overwonnen landen en de koloniën door de overwinnende landen worden uitgebuit, maar dat ook een deel van de overwinnende landen zelf in het vaarwater is geraakt van de financiële uitbuiting door de machtigste overwinnende landen Amerika en Engeland; dat de tegenstellingen tussen al deze landen de belangrijkste faktor vormen van de ontbinding van het wereldimperialisme, dat er buiten deze tegenstellingen nog in ieder van deze landen de meest ingrijpende tegenstellingen bestaan en zich ontwikkelen en dat al deze tegenstellingen zich nog verdiepen en verscherpen door het feit, dat de grote Sowjet-Republiek naast hen bestaat — indien wij met dit alles rekening houden, dan zal het eigenaardige beeld van de internationale toestand min of meer volledig worden.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de wereldrevolutie zich zó zal ontwikkelen, dat een reeks van nieuwe landen zich op revolutionaire wijze uit het systeem van de imperialistische staten zullen losmaken, waarbij de proletariërs van deze landen door het proletariaat van de imperialistische staten zullen worden ondersteund. Wij zien, dat het eerste land, dat zich heeft losgemaakt en dat heeft overwonnen, reeds thans door de arbeiders en in het algemeen door de werkende massa's van de andere landen wordt ondersteund. Zonder deze ondersteuning zou dit land zich niet staande hebben kunnen houden. Het lijdt geen twijfel, of deze ondersteuning zal nog toenemen en sterker worden. Maar het lijdt tevens geen twijfel, dat de ontwikkeling van de wereldrevolutie zelf, het proces van het zich losmaken van het imperialisme van een reeks van nieuwe landen zich des te sneller en grondiger zal voltrekken, naar gelang het socialisme in het eerste overwinnende land zich grondiger zal versterken, naar gelang dit land sneller tot een basis voor de verdere ontwikkeling van de wereldrevolutie wordt, tot een hefboom van de verdere ontbinding van het imperialisme.

Wanneer de stelling juist is, dat de *definitieve* overwinning (van het socialisme in het eerste bevrijde land niet mogelijk is, zonder de algemene inspanning van de proletariërs van de andere landen, dan is het even juist, dat de wereldrevolutie zich des te sneller en grondiger zal ontplooiën, naar gelang de hulp van het eerste socialistische land voor de arbeiders en de werkende massa's van alle overige landen reëler zal zijn.

Waarin moet deze hulp tot uiting komen?

Zij moet ten eerste hierin tot uiting komen, dat het overwinnende land het maximum tot stand brengt van wat in één enkel land ter ontwikkeling, ondersteuning en opwekking van de revolutie in alle landen kan worden lot stand gebracht *).

Zij moet ten tweede daarin tot uitdrukking komen, dat het „overwinnende proletariaat” van het ene land, „na de kapitalisten te hebben onteigend en bij zich de socialistische productie te hebben georganiseerd.... zich *tegen* de overige kapitalistische wereld zal verheffen, de onderdrukte klassen van de andere landen tot zich zal trekken, in deze landen de

*) Zie „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Marxistische Bibliotheek, No. 8, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

opstand tegen de kapitalisten zal aanwakkeren en in geval van noodzakelijkheid met militaire kracht tegen de uitbuitende klassen en tegen hun staten zal optreden".³⁾

De karakteristieke bijzonderheid van deze hulp van de kant van het overwinnende land bestaat niet alleen in de omstandigheid, dat zij de overwinning van de proletariërs van de andere landen verhaast, maar ook daarin, dat zij deze overwinning vergemakkelijkt en tegelijkertijd daardoor de *definitieve* overwinning van het socialisme in het eerste overwinnende land verzekert.

Het is het meest waarschijnlijk, dat zich in de loop van de ontwikkeling der wereldrevolutie, naast de haarden van het imperialisme in de afzonderlijke kapitalistische landen en in het systeem van deze landen over de gehele wereld, haarden van het socialisme in afzonderlijke Sowjetlanden en een systeem dezer haarden over de gehele wereld zullen vormen, waarbij de strijd tussen deze beide systemen de geschiedenis van de ontplooiing der wereldrevolutie zal vormen.

„Want” — zegt Lenin — „een vrye vereniging van de naties in het socialisme is niet mogelijk, zonder een min of meer langdurige, hardnekkige strijd van de socialistische republieken tegen de achterlijke staten” (zie terzelfder plaatse).

De wereldbetekenis van de Oktoberrevolutie is niet alleen hierin gelegen, dat zij het grootse initiatief is van één enkel land om het systeem van het imperialisme te doorbreken en de eerste haard van het socialisme in de oceaan van imperialistische landen vormt, maar ze ligt tevens in het feit, dat zij de eerste étappe van de wereldrevolutie en een machtige grondslag voor haar verdere ontplooiing is.

Daarom hebben niet alleen zij ongelijk, die het internationale karakter van de Oktoberrevolutie over het hoofd zien en de overwinning van de revolutie in één land voor een zuiver nationaal en alleen nationaal verschijnsel verklaren. Ook zij hebben ongelijk, die wel is waar het internationale karakter van de Oktoberrevolutie in het oog houden, maar

D Opgenomen in Deel V van „Lenin's Verzamelde Werken in 12 Delen”, Uitgeverij „Pegasus”, Amsterdam. — Red.

die geneigd zyn deze revolutie als iets passiefs te beschouwen, dat slechts op de ondersteuning van buitenaf is aangewezen. In werkelijkheid heeft niet alleen de Oktoberrevolutie de ondersteuning van andere landen nodig, maar de revolutie in deze landen heeft tevens de ondersteuning van de Oktoberrevolutie nodig om de omverwerping van het wereld-imperialisme te bespoedigen en vooruit te brengen.

17 December 1924.

*Vertaald uit de 10de Uitgave van de
„Vraagstukken van het Leninisme”, blz.
75—101. Partii-uitgeverii, Moskou 1935.*

HET INTERNATIONALE KARAKTER VAN DE OKTOBERREVOLUTIE.

Bij de tienjarige herdenking van de Oktoberrevolutie.

De Oktoberrevolutie is niet alleen een revolutie „binnen nationale perken”. Zij is in de eerste plaats een internationale revolutie, een revolutie op wereldschaal, want zij betekent een radikale wending op het gebied van de wereldgeschiedenis van de mensheid, een wending van de oude kapitalistische wereld naar de nieuwe socialistische wereld.

In het verleden eindigden de revoluties gewoonlijk met de aflossing aan de staatsruif van de ene groep van uitbuiters door de andere. De uitbuiters wisselden, de uitbuiting bleef. Zó was het tijdens de bevrijdingsbeweging van de slaven. Zó was het in de periode van de opstanden van de lijfeigenen. Zó was het in de periode van de bekende „grote” revoluties in Engeland, Frankrijk en Duitsland. Ik spreek niet over de Commune van Parijs, die de eerste roemrijke, heldhaftige, maar desniettemin vergeefse poging van het proletariaat is geweest, om de geschiedenis tegen het kapitalisme te keren.

De Oktoberrevolutie onderscheidt zich *principieel* van deze revoluties. Zij stelde zich niet de aflossing van de ene vorm van uitbuiting door de andere, van de ene groep van uitbuiters door de andere ten doel, maar de vernietiging van iedere uitbuiting van den mens door den mens, de vernietiging van iedere en alle uitbuitersgroepen, de instelling van de dik- tatuur van het proletariaat, de instelling van de macht van de meest revolutionaire klasse van alle tot nu toe onderdrukte klassen, de organisatie van de nieuwe, klassenloze socialistische maatschappij.

Juist daarom betekent de *overwinning* van de Oktober

revolutie een radikale wending in de geschiedenis van de mensheid, in de historische lotgevallen van het wereld- kapitalisme, in de bevrijdingsbeweging van het wereldprole- tariaat, in de methoden van de strijd en de vormen van organisatie, in de levensvormen en tradities, in de cultuur en in de ideologie van de uitgebuite massa's van de gehele wereld.

Daarin ligt de grondslag van het feit, dat de Oktoberrevolutie een internationale revolutie, een revolutie op wereldschaal is.

Hierin is de kern van die diepgaande sympathie gelegen, die de onderdrukte klassen aller landen voor de Oktoberrevolutie koesteren, welke klassen daarin het pand van hun eigen bevrijding zien.

Men zou een gehele reeks fundamentele vraagstukken kunnen opnoemen, langs welke lijn de inwerking van de Oktoberrevolutie op de ontwikkeling van de revolutionaire beweging over de gehele wereld plaats heeft.

1. De Oktoberrevolutie wordt in de eerste plaats daardoor gekenmerkt, dat zij het front van het wereldimperialisme heeft doorbroken, de imperialistische bourgeoisie in één van de grootste kapitalistische landen heeft doen vallen en het socialistische proletariaat aan de macht heeft gebracht.

De klasse van de loonslaven, de klasse van de vervolgdgen, de klasse van de onderdrukten en uitgebuiten heeft zich *voor het eerst* in de geschiedenis van de mensheid verheven tot de positie van *heersende* klasse en door haar voorbeeld de proletariërs van alle landen meegesleept.

Dit betekent, dat de Oktoberevolutie een nieuw tijdperk *heeft geopend*, het tijdperk van de *proletarische* revoluties in de landen van het *imperialisme*.

Zij heeft de produktiemiddelen van de landheren en kapitalisten afgenomen en ze tot maatschappelijke eigendom gemaakt en op deze wijze de socialistische eigendom tegenover de burgerlijke eigendom geplaatst. Daarmee ontmaskerde zij de leugen van de kapitalisten, dat de burgerlijke eigendom onaantastbaar, heilig en eeuwigdurend is.

Zij ontrukte de macht aan de bourgeoisie, ontnam de bourgeoisie haar politieke rechten, ze verbrijzelde het burgerlijke staatsapparaat en legde de macht in de handen van de Sowjets, waardoor zij dus de socialistische macht van de Sowjets, als de *proletarische* democratie, plaatste tegenover het burgerlek parlementarisme, als de *kapitalistische* demo-

kratie. Lafargue had gelijk, toen hij reeds in het jaar 1887 zeide, dat „alle gewezen kapitalisten” op de dag na de revolutie „van hun kiesrecht zullen worden beroofd”. Daarmee heeft de Oktoberrevolutie de leugen van de sociaal-demo- craten ontmaskerd, dat de vreedzame overgang naar het socialisme langs de weg van het burgerlijk parlementarisme thans mogelijk is.

Maar de Oktoberrevolutie bleef hier niet bij stilstaan en kon hier niet bij blijven stilstaan. Nadat zij het oude, burgerlijke had vernield, begon zij aan de opbouw van het nieuwe, het socialistische. Tien jaren Oktoberrevolutie zijn tien jaren van opbouw van de partij, van de vakverenigingen, de Sowjets, de koöperaties, de culturele organisaties, het transport, de industrie en van het Rode Leger. De onbetwistbare successen van het socialisme in de U.S.S.R. aan het front van de opbouw toonden aanschouwelijk, dat het proletariaat het land met sukses *zonder* de bourgeoisie en *tegen* de bourgeoisie kan opbouwen en de gehele volkshuishouding kan leiden, dat het met sukses, ondanks de kapitalistische omsingeling, het socialisme *kan* opbouwen. De oude „theorie”, dat de uitge- buiten het evenmin zonder de uitbuiters kunnen stellen, als het hoofd en de overige delen van het lichaam het zonder de maag kunnen stellen — is niet alleen het eigendom van den bekenden Romeinschen senator uit de oude geschiedenis, Menenius Agrippa. Deze „theorie” is thans de hoeksteen van de politieke „filosofie” van de sociaal-democratie in het algemeen en van de sociaal-demokratische politiek met betrekking tot de *coalitie* met de imperialistische bourgeoisie in het bijzonder. Deze „theorie”, die het karakter verkrijgt van een vooroordeel, vormt thans één van de ernstigste beletselen op de weg naar de revolutionering van het proletariaat van de kapitalistische landen. Eén van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is het feit, dat zij deze leugenachtige „theorie” een dodelijke slag heeft toegebracht.

Moeten we nu nog bewijzen, dat deze en soortgelijke resultaten van de Oktoberrevolutie niet zonder diepgaande invloed op de revolutionaire beweging van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen konden en kunnen blijven?

Algemeen bekende feiten als de toenemende groei van het Communisme in de kapitalistische landen, de groeiende sympathie van de proletariërs van alle landen voor de arbeiders- klasse van de U.S.S.R. en tenslotte de stroom van arbeiders-

delegaties naar het land van de Sowjets, getuigen er ongetwijfeld van, dat het door de Oktoberrevolutie uitgestrooide zaad reeds vruchten begint te dragen.

2. De Oktoberrevolutie heeft het imperialisme niet alleen in het centrum van zijn heerschappij, niet alleen in de „metropolen” aan het wankelen gebracht. Zij heeft ook het achterland van het imperialisme, zijn periferie een slag toegebracht en de heerschappij van het imperialisme in de koloniale en de afhankelijke landen ondermijnd.

Door de landheren en kapitalisten ten val te brengen heeft de Oktoberrevolutie de keten van de nationale en koloniale onderdrukking verbroken en alle onderdrukte volkeren van de uitgestrekte staat zonder uitzondering daarvan bevrijd.

Zonder de onderdrukte volkeren te bevrijden kan het proletariaat zichzelf niet bevrijden. Het is een karakteristieke trek van de Oktoberrevolutie, dat zij deze nationale en koloniale revoluties in de U.S.S.R. niet onder de vlag van de nationale haat en de botsingen tussen de verschillende nationaliteiten heeft tot stand gebracht, maar onder de vlag van het wederzijdse vertrouwen en de wederzijdse verbroedering van de arbeiders en boeren van de verschillende nationaliteiten van de U.S.S.R., niet in naam van het nationalisme, maar in naam van het *internationalisme*.

En juist omdat de nationale en de koloniale revolutie zich bij ons onder de leiding van het proletariaat en onder het vaandel van het internationalisme hebben voltrokken, juist daarom hebben de paria-volkeren en de slavenvolkeren zicli *voor het eerst* in de geschiedenis van de mensheid tot de positie van volkeren verheven, die *werkelijk* vrij en *werkelijk* gelijke rechten hebben en die door hun voorbeeld de onderdrukte volkeren van de gehele wereld meeslepen.

Dit betekent, dat de Oktoberrevolutie een nieuw tijdperk *heeft geopend*, het tijdperk van de koloniale revoluties, die in de *onderdrukte landen* van de wereld, in *bondgenootschap* met het proletariaat, onder de leiding van het proletariaat worden verwezenlijkt.

Vroeger „nam men gewoonlijk aan”, dat de wereld van oudsher in lagere en hogere rassen, in zwarten en blanken was verdeeld, waarvan de eersten onvatbaar waren voor beschaving en gedoemd een voorwerp van uitbuiting te zijn, terwijl de tweeden de enige dragers van de beschaving waren en geroepen, de eersten uit te buiten. Thans moet men deze

legende als weerlegd en aan kant gedaan beschouwen. Een van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is wel, dat zij aan deze legende de genadeslag heeft toegebracht door metterdaad te tonen, dat de bevrijde niet-Europese volkeren, die in de maalstroom van de Sowjet-ontwikkeling zijn betrokken, in staat zijn een *werkelijk* vooraanstaande cultuur en een *werkelijk* vooraanstaande beschaving naar voren te brengen, die voor die der Europese volkeren in het minst niet onderdoen.

Vroeger „nam men gewoonlijk aan”, dat de enige methode om de onderdrukte volkeren te bevrijden, de methode was van het *burgerlijke nationalisme*, de methode van het afscheiden van de ene natie van de andere, de methode van uit elkaar gaan, de methode van het versterken van de nationale haat tussen de werkende massa's van de verschillende naties. Thans kan men deze legende beschouwen als te zijn weerlegd. Eén van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is hierin gelegen, dat zij aan deze legende de genadeslag heeft toegebracht, door metterdaad de mogelijkheid en de doelmatigheid van de *proletarische, internationale* methode van de bevrijding der onderdrukte volkeren, als de enige juiste methode te tonen, door metterdaad de mogelijkheid en de doelmatigheid van het *broederlijk verbond* van de arbeiders en boeren van de meest verschillende volkeren volgens de beginselen van de *vrijwilligheid* en het *internationalisme* te tonen. Het bestaan van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken, die het oorspronkelijke beeld vormt van de toekomstige aaneensluiting van de werkers aller landen in één wereldhuishouding, moet wel als direkt bewijs daarvan dienen.

Om maar te zwijgen van het feit, dat deze en soortgelijke resultaten van de Oktoberrevolutie niet zonder ernstige invloed op de revolutionaire beweging in de koloniale en de afhankelijke landen konden en kunnen blijven. Feiten als de groei van de revolutionaire beweging van de onderdrukte volkeren in China, in Indonesië, in Indië enz. en de toenemende sympathie van deze volkeren voor de U.S.S.R. — spreken hiervan, zonder een mogelijkheid tot twijfel te laten.

Het tijdperk van de ongestoorde uitbuiting en onderdrukking van de koloniën en de afhankelijke landen is *voorbij*.

Het tijdperk van de bevrijdingsrevoluties in de koloniën en de afhankelijke landen is aangebroken, het tijdperk van

het ontwaken van het *proletariaat* van deze landen, het tijdperk van de *hegemonie* van het proletariaat in de revolutie.

3. Doordat de Oktoberrevolutie het zaad van de revolutie zowel in de centra, als in het achterland van het imperialisme strooide, doordat ze zijn macht in de „metropolen” verzwakte en zijn heerschappij in de koloniën aan het wankelen bracht,

— heeft zij de kwestie van het bestaan van het wereldkapitalisme zelf *als een geheel* aan de orde gesteld.

Terwijl de elementaire ontwikkeling van het kapitalisme onder de voorwaarden van het imperialisme — in verband met zijn ongelijkmatigheid, met de onvermijdelijkheid van conflicten en militaire botsingen en tenslotte in verband met de ongekende imperialistische oorlog — in een proces van „verrotting” en „afsterven” van het kapitalisme ontaardde,

— zo moest de Oktoberrevolutie en de daarmee verbonden omstandigheid, dat een geweldig land uit het wereldsysteem van het kapitalisme wegviel, dit proces wel versnellen, waarbij dit de grondslagen zelf van het wereldimperialisme stap voor stap ondermijnde.

Nog sterker. Terwijl de Oktoberrevolutie het imperialisme aan het wankelen bracht, schiep ze in de vorm van de eerste proletarische diktaatuur een machtige en openlijke *basis* van de revolutionaire wereldbeweging, die zij *vroeger nooit* bezat en waarop zij thans kan steunen. Zij schiep dit machtige en openlijke *centrum* van de revolutionaire wereldbeweging, dat zij *vroeger nooit bezat* en waaromheen zij zich thans kan aaneensluiten en *één revolutionair front van de proletariërs en de onderdrukte volkeren van alle landen tegen het imperialisme* kan organiseren.

Dat betekent in de eerste plaats, dat de Oktoberrevolutie het wereldkapitalisme een dodelijke wond heeft toegebracht, waarvan het zich nooit meer kan herstellen. Juist daarom zal het kapitalisme nooit meer in staat zijn tot dat „evenwicht” en die „stabiliteit” terug te keren, dat het tot aan de Oktoberrevolutie bezat. Het kapitalisme kan zich partieel stabiliseren, het kan zijn productie rationaliseren, het bestuur van het land aan het fascisme in handen geven, lijdelijk de arbeidersklasse terneer drukken, maar het zal nooit meer in staat zijn tot die „rust” en dat „vertrouwen”, tot dat „evenwicht” en die „standvastigheid” terug te keren, waarmee het vroeger praalde — want de crisis van het wereldkapitalisme heeft zulk een trap van ontwikkeling bereikt, dat het vuur van de revolutie on

vermijdelijk nu eens in de centra van het imperialisme, dan weer in de periferie moet oplaaieren, waarbij het de kapitalistische lapmiddeltjes verteert en de val van het kapitalisme van dag tot dag naderbij brengt. Precies als in de bekende fabel: „trek je er hem aan zijn staart uit, dan blijft hij er met zijn neus in steken, trek je er hem aan zijn neus uit, dan blijft hij er met zijn staart in steken”.

Dat betekent ten tweede, dat de Oktoberrevolutie de kracht en het soortelijk gewicht, de dapperheid en het bereid zijn tot de strijd van de onderdrukte klassen van de gehele wereld tot op een zekere hoogte heeft verheven en de heersende klassen gedwongen heeft, daarmee als met een *nieuwe*, ernstige faktor rekening te houden. Thans kan men de werkende massa's van de wereld al niet meer als „blind gepeupel” beschouwen, dat in het donker, van perspectief verstoken, rondtast, want voor hen heeft de Oktoberrevolutie een vuurtoren opgericht, die hun weg verlicht en hun perspectief geeft. Was er vroeger geen *internationaal* open forum, van waaruit men het verlangen en het streven van de onderdrukte klassen zou kunnen demonstreren en vorm geven, — thans is er zulk een forum in de vorm van de eerste proletarische diktatuur. Zou men er soms aan kunnen twijfelen, dat de vernietiging van dit forum voor lange tijd het maatschappelijk-politieke leven van de „vooraanstaande landen” zou hullen in het duister van een onloombare zwarte reactie? Het valt niet te ontkennen, dat zelfs het eenvoudige feit van het bestaan van de „bolsjewistische staat” reeds de zwarte krachten van de reactie aan banden legt en dat het de onderdrukte klassen vergemakkelijkt voor hun bevrijding te strijden. Daardoor is eigenlijk ook de beestachtige haat te verklaren, die de uitbuiters van alle landen den bolsjewiki toedragen. De geschiedenis herhaalt zich, hoewel op een nieuwe grondslag. Zoals vroeger in de periode van de val van het *feodalisme* het woord Jacobijn” de aristokraten van alle landen schrik en afkeer inboezemde, zo wekt ook thans in de periode van de val van het *kapitalisme* het woord „bolsjewiek” in de burgerlijke landen schrik en afkeer op. En omgekeerd — zoals vroeger Parijs het toevluchtsoord en de school voor de revolutionaire vertegenwoordigers van de opkomende *bourgeoisie* was, zo is thans Moskou het toevluchtsoord en de school voor de revolutionaire vertegenwoordigers van het opkomende *proletariaat*. De haat tegen

de Jacobijnen heeft het feodalisme niet van de ondergang gered. Valt er aan te twijfelen, dat de haat tegen de bolsjewiki het kapitalisme niet van zijn onvermijdelijke ineenstorting kan redden?

Het tijdperk van de „stabiliteit” van het kapitalisme is *voorbij* en het heeft de legende van de onaantastbaarheid van de burgerlijke orde met zich meegevoerd.

Het tijdperk van de ondergang van het kapitalisme is *aangebroken*.

4. De Oktoberrevolutie is niet alleen een revolutie op het gebied van de economische en de maatschappelijk-politieke verhoudingen. Zij is tevens een revolutie in de hoofden, in de ideologie van de arbeidersklasse. De Oktoberrevolutie werd geboren en werd sterk onder het vaandel van het Marxisme, onder het vaandel van de idee van de diktatuur van het proletariaat, onder het vaandel van het Leninisme, dat het Marxisme is van het tijdperk van het imperialisme n van de proletarische revolutie. Zij duidt daarom de overwinning aan van het Marxisme op het reformisme, de overwinning van het Leninisme op het sociaal-demokratisme, de overwinning van de Ilde Internationale op de Ilde Internationale.

De Oktoberrevolutie heeft een onoverbrugbare kloof geschapen tussen het Marxisme en het sociaal-demokratisme, tussen de politiek van het Leninisme en die van het sociaal- demokratisme. Vroeger, vóór de *overwinning van de diktatuur van het proletariaat*, kon de sociaal-demokratie onder het vaandel van het Marxisme paraderen, zonder openlijk de idee van de diktatuur van het proletariaat af te wijzen, zonder er echter iets, ook niet het geringste voor te doen, wat de verwezenlijking van deze idee nader kon brengen; want deze houding van de sociaal-demokratie schiep generlei bedreiging voor het kapitalisme. Toen, in die periode, viel de sociaal- demokratie formeel of bijna geheel met het Marxisme samen. Thans, na de *overwinning van de diktatuur van het proletariaat*, nu allen met eigen ogen hebben gezien, waarheen het Marxisme leidt en *wat* zijn overwinning betekent, kan de sociaal-demokratie reeds niet meer onder het vaandel van het Marxisme paraderen, kan zij niet met de idee van de diktatuur van het proletariaat koketteren, zonder een zeker gevaar voor het kapitalisme op te leveren. De sociaal-demokratie, die reeds lang met de geest van het Marxisme had

gebroken, bleek nu genoodzaakt ook van het vaandel van het Marxisme afstand te doen. Zij stelde zich toen openlyk en ondubbelzinnig tegenover het kind van het Marxisme, tegenover de Oktoberrevolutie, tegenover de eerste diktatuur van het proletariaat ter wereld. Thans moest zij zich van het Marxisme afkeren, hetgeen zij dan ook werkelyk deed, want men kan zich onder de tegenwoordige verhoudingen geen Marxist noemen, zonder openlijk en volkomen de eerste proletarische diktatuur ter wereld te ondersteunen, zonder revolutionaire strijd te voeren tegen zijn eigen bourgeoisie, zonder de voorwaarden te scheppen voor de overwinning van de diktatuur van het proletariaat in zijn eigen land. Tussen de sociaal-demokratie en het Marxisme ontstond een afgrond. Van nu af aan is het Leninisme, het communisme, de enige drager en het enige bolwerk van het Marxisme.

Maar daartoe beperkte de zaak zich niet. Nadat de sociaal-demokratie zich van het Marxisme had afgekeerd, ging de Oktoberrevolutie verder en wierp haar in het kamp van de rechtstreekse verdedigers van het kapitalisme, *tegen* de eerste proletarische diktatuur ter wereld. Toen de heren Adler en Bauer, Wels en Levi, Longuet en Blum het „Sowjet-regime” beschimpten en de parlementaire „demokratie” verheerlijkten, wilden zij daarmee zeggen, dat zij strijden en zullen strijden *voor* het herstel van de kapitalistische orde in de U.S.S.R., voor het behoud van de kapitalistische slavernij in de „beschaafde” staten. De huidige sociaal-demokratie is het *ideologische steunpunt* van het kapitalisme. Lenin had duizendmaal gelijk, toen hij zeide, dat de huidige sociaal-demokratische politici „echte agenten van de bourgeoisie in de arbeidersbeweging zijn, arbeidersbedienden van de klasse der kapitalisten”, dat zij in de „burgeroorlog tussen het proletariaat en de bourgeoisie” onvermijdelijk „aan de kant van de Versaillianen tegen de „Communards” zullen staan. *Het is niet mogelijk met het kapitalisme af te rekenen, zonder met de sociaal-demokratie in de arbeidersbeweging af te rekenen.* Daarom is het tijdperk van het afsterven van het kapitalisme tevens het tijdperk van het afsterven van de sociaal-demokratie in de arbeidersbeweging. De grote betekenis van de Oktober-revolutie is o.a. hierin gelegen, dat zij de onvermijdelijke overwinning van het Leninisme op de sociaal-demokratie in de arbeidersbeweging van de gehele wereld betekent.

Het tijdperk van de heerschappij van de IIde Internationale en van de sociaal-demokratie in de arbeidersbeweging *zs geëindigd.*

Het tijdperk van de heerschappij van het Leninisme en van de IIde Internationale *zs begonnen.*

Vertaald uit de 10de Uitgave van de „Vraagstukken van het Leninisme“, blz. 203—209. Partij-uitgeverij, Moskou 1935.

INHOUD.

	<i>Pag.</i>
I. <i>De binnen- en buitenlandse verhoudingen, waaronder ■de Oktoberrevolutie heeft plaats gehad</i>	5
II. <i>Over twee bijzonderheden van de Oktoberrevolutie en de theorie van de permanente revolutie van Trotski.....</i>	9
III. <i>Over enige bijzonderheden van de tactiek der bolsje-wiki in de periode der voorbereiding van de Oktoberrevolutie</i>	25
IV. <i>De Oktoberrevolutie als het begin en de voorwaarde van de wereldrevolutie.....</i>	39
Het Internationaal karakter van de Oktoberrevolutie (<i>Bij de tienjarige herdenking der Oktoberrevolutie ...</i>	45

MARXISTISCHE
BIBLIOTHEEK:

1. Het Communistisch Manifest.
2. Beginselen van het Communisme.
3. Karl Marx.
4. De linkse stroming, een kinderziekte van het Communisme.
5. Staat en Revolutie.
6. Over de grondslagen van het Leninisme.
7. De ontwikkeling van het Socialisme van Utopie tot Wetenschap.
8. De prol. revolutie en de reneegaat Kautsky.
9. Loonarbeid en Kapitaal.
10. Loon, Prijs en Winst.
11. Enige vraagstukken van het Leninisme.
12. Over de Commune van Parijs.
13. Kritiek op het program van Gotha.
14. Ludwig Feuerbach en het einde van de duitse klassieke filosofie.
15. Het imperialisme als hoogste stadium van het kapitalisme.
16. De oorsprong van het gezin, de partikulieren eigendom en van de staat.
17. De burgeroorlog in Frankrijk.
18. De achttiende brumaire van Louis Bonaparte.